BONDIA® ARUBA

E Panorama economico positivo... *Problema structural no atendi...*

Diasabra 28 di December 2024 www.bondia.com Email: noticia@bondia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044 1,75 Florin

Partido Futuro y AVP a firma declaracion di boluntad pa forma siguiente gobierno

Pagina 3

- **Persona ta fayece pa motibo di overdose** Pagina 4
- **Cobramento di multanan y transaccionnan 2025** Pagina 20
- **Mucha muhe Hulandes perdi entre cinco rescata den razzia di traficacion sexual na Antwerpen** Pagina 9

Benta di klapchi a cuminsa, pero sin pagara e aña aki

Pagina 2

Colombia: Petro ta critica Javier Milei pa pretende elimina salario minimo na Argentina

Pagina 10

Presidente di Alemania ta disolve parlamento y ta fiha eleccion nacional pa 23 di februari

Pagina 24

BONDIA ARUBA

Benta di klapchi a cuminsa, pero sin pagara e aña aki

Ayera 27 di december a cuminsa cu benta di klapchi oficialmente. Manera ta custumber, dia 27 marduga containernan ta sali for di Wela direccion pa e puntonan di benta rond di e isla pa reparti klapchi. Pero e aña aki loke ta hopi notabel ta cu e cantidad di container tabata significantemente menos compara cu otro añanan, y ademas e aña aki no tin pagara na benta

Segun noticiero local Noticia Cla a informa, pa 4or di marduga e poco (8) containernan cu klapchi a sali for di Wela pa reparti e klapchinan cu a yega. Segun experto di explosivo, Rubin Ponson a indica na e portal, e distribucion a cuminsa 4or di marduga y a termina pa 7or di mainta.

Ponson a splica tambe cu a scoge pa reparti e klapchinan den oranan di marduga pa motibo di e tiki trafico cu tin riba caminda y esey ta haci'e mas sigur pa e chauffeurnan cu ta transporta e containernan cu klapchi. El a indica na e noticiero cu si nan scoge pa haci e reparticion durante dia, e ta bay dura hopi mas tempo pa haci e reparticion pa motibo di e trafico pisa cu tin durante dia. El a agrega cu ademas durante dianan tin e posibilidad di encontra cu hopi hende na cierto puntonan di benta, cual por ta un risico pa seguridad.

Oficialmente benta di klapchi a cuminsa pero un aspecto hopi notabel ta cu e aña aki no tin pagara, Ponson a indica anteriormente. E aña aki e ocho container cu a bin cu klapchi a bin for di Merca, y no for di China cual ta e motibo principal pakico no tin pagara e aña aki ya cu na Merca no ta bende pagara.

E containernan cu a yega for di Merca a yega cu algun variacion di klapchi y a reparti esaki hunto cu cargamento di klapchi cu e resta di aña pasa. Segun e experto a splica na e noticiero e cantidad no ta hopi.

Ponson a remarca cu si compara e cantidad di klapchi cu e bin aña aki cu añanan anterior e ta hopi tiki mes y hasta por papia di scarsedad di klapchi na Aruba. El a señala cu pa loke ta trata pagara, tin algun cu a resta di aña pasa, masha poco, pero esakinan a ser bendi caba y en realidad pa publico no ta bay tin benta di pagara.

Ponson a splica na e portal di noticia cu e puntonan d benta di klapchi a baha tambe e aña aki. El a indica cu compara cu añanan anterior, caminda tabatin por ehempel 65 punto di benta di klapchi, e aña aki nan a ricibi inicialmente peticion pa 48 punto di benta, di cual varios a cay afo na caminda. Motibo pa esaki, el a sigui splica, ta cu na ultimo ora nan ta cambia di opinion y ta dicidi pa no bende klapchi mas, of nan ta bende otro caminda, of ta uni cu otro punto di benta pa bende klapchi hunto.

Manera ua casi a bira un tradicion Cuerpo Policial di Aruba a compaña e cargamento di klapchi ayera marduga pa e puntonan di benta, esaki principalmente pa motibo di seguridad.

"Tanto KPA como nos partnernan a prepara pa e ocasion importante aki pa asina percura un transporte sigur sin niun problema. Bou direccion di Motor Unit tur container a yega nan destino sin niun problema y bon coordina," KPA a informa mediante un comunicado di prensa.

Na mesun momento KPA a haci un suplica na tur bendedo di klapchi pa tene nan mes na reglanan y sigui e instruccionnan di e permiso di benta di klapchi. Benta di klapchi a cuminsa ayera 27 di december y ultimo dia pa bende klapchi ta 31 di december. Durante dianan di benta di klapchi agentenan policial di KPA lo ta activo cu control di benta di klapchi.

E noticia cu e aña aki no tin pagara a causa diferente reaccion den comunidad. A traves di rednan social algun ciudadano a expresa cu nan ta contento cu e aña aki no tin pagara pasobra e ta un aspecto cu ta hopi dañino pa naturalesa y ta contamina medio ambiente.

Di otro banda tin otro ciudadanonan cu ta disgusta cu no tin pagara pasobra tiramento di pagara ta un tradicion di hopi añas cu Arubianonan tin pa bisa ayo na e aña bieu y yama bon bini na e aña nobo. Pa hopi tambe e pagara ta un simbolo pa core cu e asina yama "fuku", caminda nan ta core cu tur e cosnan malo y ta yama bon bini na cosnan nobo y positivo.

Otro usuarionan a expresa cu nan ta contento cu no tin pagara pa e hecho cu e tabata un aspecto cu tabata perhudica e mascotanan di cas. Aworaki cu not in pagara e por ta un poco mas trankil pa e animalnan, pero toch mester keda pendiente ya cu si tin kimamento di otro tipo di klapchi durante e dianan aki.

Partido Futuro y AVP a firma declaracion di boluntad pa forma siguiente gobierno

Ayera mainta mediante un comunicado di prensa Gobernador di Aruba, Su Excelencia Alfonso Boekhoudt a informa cu informador, Tisa LaSorte a presenta su relato final den cual ta conclui cu partidonan AVP y Futuro conhuntamente kier forma un coalicion.

A base di su resultadonan despues di su proceso di investigacion tocante cual opcion tin pa forma un gabinete y e reunionnan cu lidernan di partido cu a ricibi asiento durante eleccion parlamentario di dia 6 di december di ultimo, LaSorte a conclui cu e dos partido aki, Futuro y AVP ta dispuesto pa forma un coalicion y a firma un declaracion di boluntad.

Ademas e partidonan a yega tambe na un acuerdo riba dos candidato pa nombra como formador, lider di partido AVP Mike Eman y lider di partido Futuro Gerlien Croes, kendenan conhuntamente por wordo encarga cu e tarea aki.

Siman anterior lidernan di e partidonan a reuni cu informador Tisa LaSorte. Na final di reunionnan lidernan a duna comentario na miembronan di prensa tocante e proceso. Segun portal noticiero NoticiaCla a informa, na salida di su reunion, lider di Futuro Gerlien Croes a indica cu ta bay inicia combersacion cu tur partido cu a saca asiento den ultimo eleccion, y cu ta bay cuminsa cu e partido cu a ricibi mas voto, AVP.

Croes a indica cu ta bay cuminsa explora den e parti di contenido, hibando combersacion cu e partidonan "y mira con leu nos ta yega." Croes a enfatisa cu, respetando resultado di eleccion, ta dispuesto pa sinta cu tur partido.

Segun Croes a bisa no ta posible pa un di e partidonan no ta compatible cu Futuro – indicando cu tanto MEP como AVP ta compatible. Finalmente, Croes a bisa cu e tin apertura pa e idea di nombra un vak minister den e proximo gabinete.

Lider di partido AVP, Mike Eman a bisa NoticiaCla cu segun e programa di Futuro tin hopi cos en comun cu AVP, cu tin un vision comparti entre e dos partido. AVP tambe a bisa cu e tema di aumento pa pensionado ta discutibel, cu no necesariamente mester bira e Afl. 700 cu a priminti durante campaña. Sinembargo, AVP a enfatisa cu no ta posible cu lo forma un coalicion cu hopi den pueblo ta desea, esta MEP cu AVP.

"Nos a bisa informador cu nos no ta mira e posibilidad pa traha cu MEP," Eman a bisa e momento ey na e noticiero, ya cu e direccion den cual partido AVP kier hiba Aruba ta "completamente diferente" cu esun di MEP, y pues a bisa informador cu no ta dispuesto pa traha cu MEP den un futuro gobierno.

Di su banda, lider di MEP, Evelyn Wever-Croes a bisa cu riba e pregunta si su partido ta dispuesto pa forma un gobierno, "nos contesta tabata si." Wever-Croes a bisa cu no lo exclui ningun partido cu a gana asiento, cu loke por asumi cu MEP no ta descarta e idea di forma gobierno cu AVP. Wever-Croes tambe a bisa cu ta mira hopi compatibilidad entre e plan di su partido y esun di Futuro.

Aworaki ya a bira conoci cu e partidonan cu lo forma coalicion ta AVP y Futuro. Awor cu informador a entrega su rapport e siguiente paso den e proceso di formacion ta e nombramento di e formadornan door di Gobernador di Aruba. A base di e Landsverordening integriteit ministers, un persona nombra pa e funcion di formador, cu su consentimento, ta ser sometí prome na un investigacion di seguridad estatal y un investigacion hudicial. E peticion pa haci ambos investigacion ta ser haci door di e presidente di e Hunta di Conseho.

Tarea di e formador ta pa negocia oficialmente e acuerdonan di coalicion, incluyendo aloca e carteranan ministerial entre e partnernan di coalicion. Tambe e ta encarga pa prepara un acuerdo di coalicion cu ta delinea e prioridadnan di gobernacion y politicanan comparti. En esencia, e formador ta forma e gobierno nobo.

Despues cu ta completa e negociacionnan, e formador ta presenta e propuesta di acuerdo di coalicion y Conseho di Minister na Gobernador.

Gobernador ta huramenta formalmente e prome minister, vice-prome minister y otro ministernan cu lo sinta den Conseho di Minister. E gobierno recien forma ta asumi su cargo y cuminsa su termino.

Despues di formacion di gobierno, e prome minister y ministernan nobo ta presenta nan acuerdo di coalicion y politica na Parlamento.

Parlamento por debati y vota riba e programa proponi di gobierno, maske den practica, acuerdonan di coalicion ta generalmente acepta si nan tin sosten di mayoria.

Mester remarca cu nunca antes tabatin dos formador. E ta posibel y por sucede di e temanan ta amplio y complica cu ta rekeri mas experticio specifico. Den caso cu Gobernador di Aruba nombra ambos lider di partido como formador di gobierno, esaki lo bira prome biaha den historia cu lo tin dos formador pa un proceso di formacion di gobierno.

Necesidad fuerte pa regulacion di tereno di huur no dividi durante periodo largo

E regulacion bao Articulonan 3:200a te 3:200h di Codigo Civil Hulandes a keda introduci pasobra hopi biaha ta resulta un reto pa dividi un comunidad di propiedad cu a keda sin dividi pa varios decada mediante un notario, pa motibo di e cantidad grandi di titular di derecho, di cual algun no por ser localisa.

Bao di e regulacion aki, e usuario real of e real estate of e titular di derecho cu un vinculo particular na e propiedad por solicita pa e corte asigna nan como doño di e propiedad. Esaki ta aplica na real estate cu ta parti di un comunidad cu a keda sin dividi pa un periodo largo, haciendo posible cu tin un titular di derecho di ken no por haya nan paradero of unda tin hopi titular di derecho, cada un cu un share insignificante di e propiedad.

E regulacion tambe ta aplica na derechonan limita, manera derecho di erfpacht of derecho di opstal, pero no ta pa tereno di huur.

Inicialmente, tereno di huur tabata emiti pa gobierno como tereno agricultural sin derecho di superficie. Segun e politica di emision di tereno di e Departamento di Infrastructura y Planificacion (DIP), acuerdonan di huur otorga pa un periodo indefini ta bieu ta bay back te na añanan 1880. Hopi biaha, e huurdo no ta conoci mas. DIP tin intencion pa termina acuerdonan pa tereno di huur cu no ta den uso mas y ta keda sin desaroya. Pa tereno di huur cu ta den uso y desaroya, e meta ta pa converti esaki den erfpacht.

Sinembargo, converti tereno di huur cu ta parti di un comunidad cu a keda sin dividi pa un periodo largo, cu algun titular di derecho desconoci of cu no por haya nan paradero, den un erfpacht, ta bay proba dificil pasobra tur titular di derecho mester coopera pa establece e erfpacht.

Division manda pa corte bao Articulo 3:185 di Codigo Civil Hulandes pa un cas construi riba tereno di huur di gobierno tambe ta problematico, pasobra e corte ta bay rekeri prueba di declaracionnan di herencia.

Segun e memoria splicativo pa e regulacion den Articulo 3:200a di Codigo Civil, otro provisionnan legal no ta ofrece un solucion satisfactorio na e problema di division, manera Articulo 3:181 (persona neutral), Articulo 3:174 (permiso substituto), Articulo 3:27 (atribucion di propiedad), y Articulo 4:204 (herencia no reclama).

Un regulacion similar na Articulo 3:200a di Codigo Civil ta necesario pa tereno di huur, mediante cual e usuario actual di e tereno of un titular di derecho por solicita corte pa asigna e derecho exclusivo di huur pa e tereno y cas na nan. Un regulacion asina por ta incorpora den Buki 7 di Codigo Civil, cu ta goberna acuerdonan special manera huur. Si ta necesario, e unico huurdo, despues di aprobacion di su solicitud, lo por haya e tereno converti den un erfpacht mediante DIP.

Persona ta fayece pa motibo di overdose

Diahuebs atardi, pa mas o menos 4:30 a notifica central di polis di un caso na unda un homber mester a bira malo na un cas na Matadera.

Segun un comunicado di polis, a despacha patruya di polis como tambe ambulance pa e sitio di e sucedido.

Na yega di ambos en berdad ta topa cu un homber cu no tabata reacciona. Personal di ambulance a haci nan maximo esfuerso pero lamentablemente e homber a fayece.

A cuminsa cu un investigacion en conexion cu e caso, mirando cu e situacion no tabata mustra natural, posiblemente lo tabatin bolita den su curpa.

Dr. forensico Voskuil a presenta y ta constata morto di T.A. D'Aguiar di 44 aña naci na Corsou.

BFTO, como tambe Unidad Narcotica a presenta pa asina haci nan investigacion. Ariba ordo di Fiscal a laga tuma e curpa den beslag.

En conexion cu e investigacion andando a detene 2 persona ayera madruga. Ta trata di e homber J.M.Z. di 25 aña naci na Aruba. Durante un entrada hudicial na un cas na Papilon a detene e homber G.E.T. di 40 aña naci na Aruba.

E caso ta pleno investigacion y no ta descarta cu lo tin mas detencion.

Cuerpo Policial ta haci un apelacion na es cu a sa algo of a wak algo pa yama e tiplijn di polis cu ta 11141. Bo ta keda anonimo.

Auto a kentel despues di a desvia pa auto cu a bira mucho tempran

Diabierna atardi a drenta informe di un accidente na Kolibristraat, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un accidente unda un Kia Sportage a bay bira pa drenta Kolibristraat pero a topa cu un auto ta tuma e birada riba e Sportage y esaki pa no bay dal riba dje a fors'e subi e acera diripiente cual a pone kentel den banda. Afortunadamente ningun hende a resulta herida.

BONDIA ARUBA

Editor
Caribbean Speed Printers N.V.
Aruba Bank N.V. Acc. #332668
Caribbean Mercantile Bank N.V. Acc. #23951903
RBC Royal Bank Acc. #13307728

Operations Manager
Mariette Engelhart

Redaccion
noticia@bondia.com
Pilar Flores (hefe di redaccion)
Angenette Figuereo (closer editor)
Leo Maduro
Raisa Montilla
Oriana Geerman

Ehecutivo di Benta
Sulaika Croes
sulaika.croes@cspnv.com
Mark Gomes
mark.gomes@cspnv.com

Aviso y Arte
Sandra Loefstop
Lisa Tromp

Departamento Digital
Juan Luis Pinto

Administracion
accounting@bondia.com
Martha Arteta de Ariza

Distribucion
Jenny Kelly

Coleccion
Evelinda de Cuba - Tromp

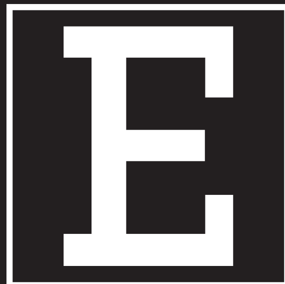
Pre Press
Luis Fernando Arenas (Hefe)
Pablo Libre

Press
Roland Schenker (Hefe)
Omar Ramirez
Martin Boekhoudt
Francis Dirksz

Colaboracion
Assiociated Press
Ret Karibense
Data Key

Afiliacion
Sociedad Interamerica di Prensa (SIP)

DIRECCION
Adres: Weststraat #22
Tel: 582-7800
Email: noticia@bondia.com
aviso@bondia.com
info@bondia.com
Website: www.bondia.com
Facebook: @bondianoticia
Instagram:bondiaaruba

Editorial

Panorama economico positivo... *Problema structural no atendi...*

Fin di aña 2024, tempo pa tira un vista riba con e aña a bay, pa despues haci mescos cu loke ta spera nos pa 2025. Primeramente e asuntonan economico general, cu ta mustra cu e crecemento economico fuerte di 2023 a continua, hasta di tal forma cu a surpasa e proyeccion anticipa pa e aña. Entre otro por mira den e cifranan di empleo, manera registra na Banco di Seguro Social (SVB), unda e cantdidad di empleo entre januari 2023 y januari 2024 a aumenta cu 5,2%, mientras empleo entre december 2023 y december 2024 a mustra un aumento di 11,5%. Na inicio di december 2024 e registro di SVB tabata conta cu 46.182 empleo, mientras na e punto mas abao di registracion di empleo, na februari 2021, empleo tabata na 39.288, un diferencia di 6.894 cupo di trabao, cu ta ilustra unda nos tabata y unda nos ta bayendo awor. E cifranan di empleo aki ta mustra riba un posible crecemento fuerte di economia e aña aki, talvez mas fuerte cu na 2023, aunke Banco Central di Aruba den su relato mas recien ta anticipa un crecemento nominal di GDP di 10,0%, un poco menos cu e 11,4% calcula pa 2023. E noticia ta bira mas modera pa 2025, cu 2,1% di crecemento nominal di GDP, principalmente pasobra contrario na 2023 y 2024, menos inversion den construccion, pa via di proyecto grandi kedando cla. Pa completa e panorama a mas largo plazo, Banco Central ta proyecta un GDP real di 2,9% na 2026, 2,6% na 2027 y 2,2% na 2028.

Esaki kier bisa anto cu nos lo tin algun aña bon nos dilanti? Si bo ta limita bo mes na solamente mira e parti estrictamente economico, bo por kere esey. Pero un vistazo un poco mas amplio riba loke ta sucediendo rond di nos ta mustra tambe e riesogonan presente. Pa cuminza, e panorama internacional. Na Merca dentro di poco siman lo tin un otro presidente na mando, cu a expresa un cantidad di asunto cu por resulta perhuicioso pa economia Mericano y mundial. Un posible guera di tarifa di importacion cu China, Canada, Mexico y hasta cu Europa lo por conduci na un aumento barbaro di prijs di practicamente tur cos, loke pa nos cu ta depende casi 100% di importacion, lo ta catastrofico. Nos tin caba un nivel haltisimo di principalmente prijs di cuminda, aunke segun estadistica oficial inflacion durante e aña aki tabata bahando. Esey por ta e caso, tumando na cuenta tur factor cu ta determina e indice di prijs (CPI), pero no ta loke e consumidor, y sigur esnan di menos recurso, ta mira ora bay haci compra.
Pero e panorama internacional por hasta bira mas complica ainda. E guera entre Ucrania y Rusia no necesariamente lo conoce un tregua, a pesar cu e presidente electo Mericano a priminti di regla paz den 24 ora, algo cu e mes no por ta kere. Su expresionnan for di sla tocante Canada, Mexico, Panama y Greenland ta aumenta e impresion cu ta dificil pa predeci den ki direccion maneho di gobierno lo hiba nan pais, y de paso nos economia tambe. Un aspecto importante di e posible guera di tarifa por ta un golpi fuerte pa poder di compra Mericano, loke por afecta e fluho di turista cu nos a mira den ultimo par di aña den e recuperacion economico despues di e pandemia.

Ademas di e sucesonan internacional nos no por keda sin contempla loke ta pasando den nos pais, cu tin influencia riba nos desaroyo socio-economico. Cu turismo ta bayendo 'viento en popa' ta solamente mitar di e realidad. Nos por aprecia cu den discurso di Pasco nos Gobernador a menciona e riesgonan cu ta surgi di "e desaroyo urbano a costo di nos naturalesa, ki cambio climatico lo tin pa nos isla", entre otro preocupacion mas. Nos aprecio ta grandi pasobra te no mucho dia pasa, gobierno ainda tabata ataca tur activista cu tabata declara, cu nan derecho, nan opinion contra e actual exageracion den desaroyo di turismo, como casi 'enemigo di estado'.

Ademas, e problema no ta limita na e destruccion excesivo y innecesario di naturaleza. E otro 'yaga' grandi ta e dos centronan urbano cu ta sufri di pudricion di paden, mientras e busqueda di urbanizacion den e areanan di naturaleza ta continua; un fenomeno cu a surgi rond mundo, pero tin pais cu a busca un solucion pa esaki. Tabatin eleccion recientemente pero pa bisa cu nos a scucha o lesa di algun plan coherente di urbanizacion responsable, orienta riba rehabilitacion di e casco urbano di Playa y San Nicolas, cu debido atencion pa creacion di vivienda den e areanan aki, esey simplemente no tabat'ey.
Y esey, segun nos, pa un motibo simple: e partidonan politico no tin segun nos un 'clue' kico realmente e tarea inmenso aki ta encera. Nan no ta yega mas leu cu un par di lema barata, sin mishi cu e curazon di e asunto. Nos problema no ta pa crea mas empleo, nos tin mas cu nos por maneha awor y den e proximo añanan. Nos problema ta cu nos mandatarionan aparentemente ta kere cu bo por maneha un isla cu dentro di 15 aña por tin 140.000 pa 150.000 habitante, sin cu tin vivienda suficiente awor caba... Di tur e problemanan cu ta bin cu e crecemento aki, nos a tende un politico dedica un palabra na esaki? Asina malo nan ta na altura di loke ta spera nos, o nan ta scoge pa keda keto?

Advertorial

AIB BANK N.V. ta tuma over Banco di Caribe (Aruba) N.V.

Nos ta contento di por anuncia cu despues di un negociacion extenso AIB BANK N.V. (AIB) a logra finalisa tur e proceso nan necesario pa adkiri 100% di e accionnan den Banco di Caribe Aruba N.V.

AIB ta un compania di cual su accionistanan ta 100% local. For di su fundacion na 1987, AIB ta un actor clave den e panorama financiero di Aruba, contribuyendo na e desaroyo economico di e isla a traves di iniciativanan di financiamento strategico.

AIB ta reconoce e dinamica constante y cambio di e industria financiero, ta prepara pa introduci solucionnan financiero y bancario accesibel y innovativo. Cu un plataforma nobo impulsa pa tecnologia digitalisa lo percura pa un experencia bancario personalisa, sin inconveniencia, y lo ofrece un variacion di producto y servicio innovativo, na tempo y na prijs competitivo. Banco di Caribe Aruba, estableci na aña 1983, a sirbi e comunidad di Aruba pa mas di 40 aña. Su base di cliente leal y experencia amplio lo percura pa un fundeshi fuerte pa crecemento y sinergia. Cu e integracion di e operacionnan di Banco di Caribe Aruba, AIB tin como meta pa haci bon uso di e capacidadnan combina di su staff profesional pa ofrece solucionnan financiero apropia na un publico mas amplio.

Managing Director di AIB BANK N.V., Sr. Frendsel Giel a expresa lo siguiente: “E paso strategico aki ta marca un logro significante pa nos crecemento y posicion den e mercado. Nos ta entusiasma tocante e uso di nos capacidadnan combina pa crea un balor mas grandi ainda pa nos clientenan, accionistanan y nos comunidad en general. Nos strategia lo ta basa riba innovacion cu un vision sostenibel y un asercamento unda e ser humano ta central. Nos obhetivo principal ta pa entrega un experencia unico dor di ofrece servicio y productonan cu ta cuadra cu e necesidadnan y preferencia di e cliente.”

Sr. Giel a enfatisa:“Esaki no ta nifica cu AIB lo bandona e meta pa cual el a wordo funda 37 aña pasa, esta ‘promove proyectonan cu ta importante pa desaroyo económico di Aruba’. Nos lo sigui cu esey pero cu un structura mas solido ainda.”

AIB ta ansioso di por colabora cu e team talentoso di Banco di Caribe Aruba pa impulsa exito comparti y genera balor superior na tur stakeholder.

Nos kier a gradici tur nos partnernan y conseheronan cu durante e proceso aki a hunga un rol importante den conclui e transaccion aki di un forma exitoso. Siguiente Pasonan: Den e proximo lunanan, AIB y Banco di Caribe Aruba lo traha estrechamente pa garantisa un transicion optimal y un integracion sin interupcion di operacionnan.

E adkisicion aki ta marca inicio di un capitulo nobo excitante pa AIB, Banco di Caribe Aruba, y e sector financiero Arubano. Nos lo duna mas informacion riba esaki durante e luna nan venidero.

Atraco team cu 4 detencion durante entrada hudicial

Diabierna den oranan tempran di mainta, Atraco Team (TBP) a tene un entrada hudicial na tres cas conhuntamente cu Ministerio Publico. E caso ta relaciona cu posesion di arma di candela.

Na e cas na Matadera a detene e homber J.R.M. Na e cas na Meiveld a detene e homber J.J.V. y na e cas na Driemasterstraat a detene e hombernan O.A.H. y R.J.H. Segun un comunicado di polis, tur ta local.

Durante e entradanan hudicial a confisca un arma di candela como tambe un cantidad grandi di droga.

Diferente unidad di Cuerpo Policial a forma parti di accion aki. Ta trata di Team di Aresto, Flex-Team , K-9 Unit, Recherche di Santa Cruz.No ta descarta cu lo tin mas detencion.

Un bon trabao di Atraco Team cu ta trahando incansablemente pa soluciona e casonan y como tambe kita arma di candela y droga for di caya.

Cuerpo Policial ta haci un apelacion pa es cu a sa algo of a wak algo pa yama e tiplijn di polis cu ta 11141. Bo ta keda anonimo.

Asina bon
Nos Papiamento ta...?

Tocante uso di ‘over’ na lugar di ‘tocante’ y mas...

Den e edicion aki di nos articulo semanal tocante nos idioma Papiamento nos ta bay dedica atencion na e fenomeno di con nos ta scoge e uso di adverbio (bijwoord) di origen Hulandes den nos idioma di mayoritariamente vocabulario di origen den Latin. Den nos uso di pre/pronombre tin un variacion grandi entre e idiomanan donante, manera Hulandes y Spaño. Hopi biaha ta trata di un palabra o verbo di origen Spaño, cu nos ta usa hunto cu un adverbio Hulandes, manera den e caso di e uso bastante comun di e ‘over’ Hulandes. Por ehemplo, nos ta papia o skirbi tocante un ‘consulta’ o ‘negociacion’ ‘over’ di un contrato o convenio. Pakico e combinacion un poco straño aki? Normalmente, y den un pasado no asina leu, nos tabata papia di consulta ‘encuanto’ o ‘tocante’ e asunto concerni. Muy probablemente e uso diario di idioma Hulandes den circulo gubernamental a fomenta, sigur den e caso cu e persona na e momento ey no por haya e palabra corecto existente na Papiamento, di origen Spaño, y ta haci referencia na e palabra cu na Hulandes ta esun corecto pa usa: ‘overleg voeren over’, o: ‘onderhandelen over’.

Tin caso unda no ta trata solamente di uso di e ‘over’ den combinacion cu un concepto o verbo di origen Spaño, sino di copia completo di un concepto Hulandes. Por ehemplo, ora ta trata di un asunto unda ta otro persona ta esun autoriza pa duna permiso o aprobacion, un persona ta bisa e otro: “No ta cerca mi bo mester ta, ta e ta bay over di e asunto ey”. Esaki ta literalmente e traduccion di e frase na Hulandes: “Daar gaat hij over, ik niet”.
Na e momento aki nos por conclui cu e uso di e ‘over’ a bira asina comun, cu nos por considera esaki como parti di nos idioma, basta no yega na e conclusion cu por lo tanto ta incorecto pa honra tradicion y custumber existente, pa keda usa ‘tocante’ o ‘encuanto’ y algun otro mas.

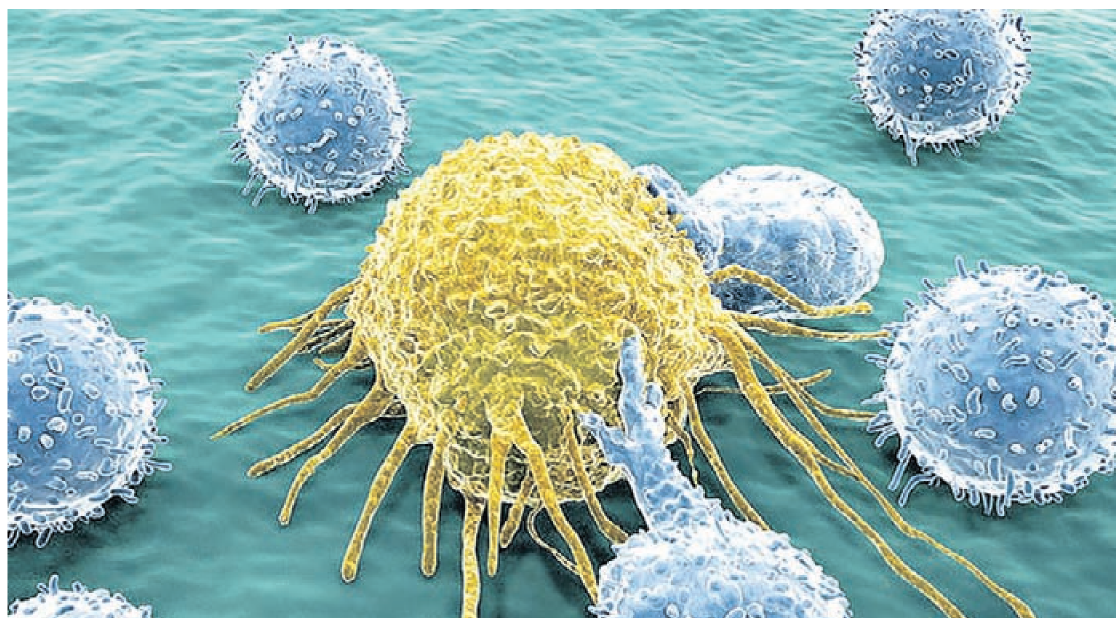
Den un edicion di 10 di augustus di e aña aki nos a trata e tema aki extensamente, y parcialmente di un angulo diferente. Por consulta esaki semper riba internet, riba bondia.com.

Otro tema cu tambe tin di haci cu nos uso di concepto Hulandes den uso di palabra cu ta di origen Portugues/Spaño, ta ora nos ta usa un cierto verbo den dos diferente situacion, unda otro idioma, manera Spaño, tin dos diferente verbo pa esaki. Pa splica mihor, e siguiente caso: Na Papiamento nos ta bisa ‘core auto’. Nos no tin un palabra o verbo diferente pa distingui entre un auto cu ta ‘core’ y e persona cu ta ‘core e auto’, den e ultimo caso ta ‘conduci’ e auto. E concepto aki di usa e mesun verbo pa dos accion diferente ta tipicamente Hulandes: “de auto rijdt, en ik rijd de auto”. Na Papiamento: “E auto ta core, y ami ta core e auto”. Na Spaño, y varios otro idioma, tin verbo specifico pa distingui e dos situacionnan aki: “El carro anda (o corre), y yo conduzco el carro.” Claro cu Hulandes tambe conoce mas verbo pa indica e acto ey, manera ‘een auto besturen’ pero e forma di usa ‘rijden’ na lugar di conduci na otro idioma lo ta simplemente un eror.

Por cierto cu nos tin e mesun situacion aki den e caso di ‘siña’. Aki tambe nos no ta dstingui entre ‘enseñar’ y ‘aprender’, nos ta usa ‘siña’ cu ta origina den ‘enseñar’ (o ‘ensinar’ na Portugues) claramente. Aki tambe posiblemente Hulandes tabatin influencia. Nos por mira cu e ehemplonan aki, cu di un forma no asina reconocible directamente, idioma Hulandes tin mas influencia cu nos por kere.

Investigadornan ta desaroya tecnologia innovativo pa cambia celnan canceroso back pa celnan normal

(IFLScience)—Investigadornan a desaroya un tecnologia innovativo cu por converti algun celnan canceroso den un estado cu ta parce celnan normal sin mata nan. E metodo aki no ta representa solamente un manera nobo pa posiblemente trata cancer, pero tambe uno cu ta preveni efectonan produci pa otro tratamento y e riesgo di resistencia.

Inversion di cancer, cual ta retrocede celnan canceroso pa nan estado diferencia y nomaligno, a ser proponi como un posible metodo terapeutico nobo pa basta tempo caba. Celnan canceroso frecuentemente ta "indiferencia," cual ta nifica cu nan ta perde e caracteristicanan specialisa di celnan normal.

Via un proceso di reinduci e expresion di gene asocia cu diferenciacion, cual ta tipicamente muta of "paga" den celnan canceroso, e por ta posible pa reactiva nan y restaura nan funcion normal of hasta logra "trans-diferenciacion," unda celnan canceroso ta diferencia den diferente tipo di cel (por ehempel, celnan canceroso di pecho ta ser redirigi pa bira mas specialisa den celnan di higra).

Investigacionnan den pasado a demostra e retrocede di celnan canceroso asocia cu leukemia, cancer di pecho y carcinoma hepatocelular—un tipo di cancer di higra. Sinembargo, no tin un identificacion sistematico di loke ta ser yama "master reguladornan"—gene of proteinanan specifico cu ta controla e proceso di diferenciacion—cu ta induci e tipo aki di diferenciacion/trans-diferenciacion. Esaki ta un stap importante, como cu por medio di identifica e reguladornan aki, e ora cientificonan por manipula celnan canceroso y reprograma nan pa bira celnan normal, asina ofreciendo tratamentonan alternativo of complimentario.
Den nan ultimo estudio, e equipo di investigacion lidera pa profesor Kwang-Hyun Cho di e Department of Bio and Brain Engineering na e Korean Advanced Institute of Science and Technology (KAIST), a subraya un tecnologia cu por converti celnan di cancer di tripa den celnan efectivamente normal.

E equipo a enfoca riba e observacion cu durante e proceso oncogenetico—un proceso di varios stap unda celnan normal ta transforma den celnan canceroso—celnan normal ta retrocede hunto cu nan trayectorio di diferenciacion. Esaki ta permiti nan desaroya un tecnologia cu ta crea un gemelo digital di e red di gene asocia cu e trayectorio di diferenciacion di e cel normal. Via e simulacion aki, nan por a identifica sistematicamente e switchnan molecular principal cu ta induci diferenciacion normal.

Ora a aplica e switchnan aki na celnan canceroso di tripa, e celnan a inverti pa un estado parecido normal. E resultadonan aki a ser confirma despues pa experimentonan molecular y celular conduci riba suhetonan animalistico.

E trabao aki ta mustra cu inversion di celnan canceroso por ser logra por medio di crea y analisa gemelonan digital di e red di gene di e cel canceroso. E metodo aki ta crea un manera mas sistematico pa sigui dilanti, en bes di depende riba descubrimentonan accidental. E ta posible cu e descubrimento aki por resulta den terapianan nobo pa inverti cancer cu por ser usa riba varios tipo di celnan canceroso.

Kosovo ta detecta prome caso di mpox despues cu homber ta regresa di Africa

(Reuters) - Autoridadnan di salud na Kosovo a bisa ayera cu nan a detecta e prome caso di mpox di e pais, den un homber cu a regresa recientemente for di Africa.

Instituto di Salud Publico di Kosovo a bisa cu un ciudadano Kosovar di 30 aña a ser admiti na hospital dia 24 di december despues di regresa for di un pais den Oost-Africa. Nan no a nombra e pais."Su sintomanan ta inclui keintura, calafriu, y cambio di cuero den cara y man," segun e instituto den un declaracion, agregando cu e pashent ta parce stabiel.

E autoridadnan di salud a investiga tur hende cu e pashent a tene contacto cune y a comparti recomendacionnan pa medida di prevencion y control di infeccion, nan a bisa. Organisacion Mundial di Salud a bisa fin di November cu e brote di mpox ta sigui representa un emergencia di salud publico.

E agencia a declara un emergencia na Augustus, ora cu un forma nobo di mpox a plama for di Congo pa otro paisnan den bisindario. Mpox generalmente ta un infeccion viral leve. Sintomanan ta inclui keintura, dolor di cabes, y lesionnan di cuero.

Centro Medico Corsou enfrentando escasez grave di Gastroenterologo

Wardando accion di gobierno

(CuraçaoChronicle) – Centro Medico Corsou (CMC) ta confrontando un escasez urgente di gastroenterologo, lagando gapnan critico den cuido di pashent. A pesar di con severo e situacion ta, no ta cla si tin un solucion na caminda. Dialuna, management di CMC a manda un carta urgente na minister di Salud, Javier Silvania, describiendo e situacion como "catastrofico". Sinembargo, e hospital ainda no a ricibi un contesta di gobierno.

Den su carta, CMC explicitamente ta pone responsabilidad riba gobierno, declarando: "Mirando e gravedad di e situacion, e Hunta Directiva ta haya su mes obliga pa pone e riesgo completo di e ausencia di gastroenterologo – hunto cu consecuencia, obligacion y emergencia – riba gobierno."

E escasez di gastroenterologo ta un problema persistente, cu CMC ripitidamente treciendo esaki na atencion di minister di Salud y Inspector General di Salubridad Publico, Prof. S. Keli. A pesar di e esfuersonan aki, e hospital ta bisa cu no a haya un solucion structural. E carta tabata firma pa director general Gilbert Martina, director di Operacion, Karina Lombardi-de Freitas Bras, y director Medico, Ingemar Merkies.

E crisis a escala te na e punto unda tin fechanan specifico den proximo simannan unda no tin gastroenterologo disponible pa shift di atardi, anochi of weekend. E prome di e fechanan aki tabata dialuna ultimo, cu gapnan adicional spera pa dia 1, 3-5, y 8-9 di januari.

Den su carta, CMC ta solicita urgentemente pa gobierno tuma medidanan necesario pa atende e asunto.

Esaki ta inclui otorga aprobacion pa surpasa e limite di salario pa specialista medico poni pa Ordenansa Nacional riba Standarisacion di Salario Top (LNT). E hospital ta argumenta cu aumenta compensacion pa specialista ta esencial pa resolve e crisis y sigura cuido continuo pa poblacion di Corsou.

Como e institucion principal di salud di e isla, e suplica di CMC ta subraya e necesidad urgente pa un intervencion inmediato di gobierno pa salvaguardia salud publico.

Corsou

Polis ta responde na critica despues di incidente di tiramento na Seru Papaya

(CuraçaoChronicle) – Cuerpo Policial di Corsou a atende preocupacion y critica circulando riba rednan social relaciona cu nan respuesta na un tiramento recien na bario di Seru Papaya. Conoci como un area di riesgo halto, Seru Papaya un biaha mas a hala atencion despues di reportahenan di tiramento. Polis a clarifica nan accion y a enfatisa nan compromiso pa seguridad publico.

Polis a declara cu tur yamada reportando e tiramento a ser tuma na serio y evalua cuidadosamente pa Central di Polis y su unidadnan. Decisionnan riba e medidanan apropia a ser haci cu consideracion di e riesgo y potencial consecuencianan. Nan a nota cu, na e momento, no tabatin informacion sugeriendo un menasa inminente contra un bida of necesidad pa uso excesivo di forsa.

Cuerpo Policial di Corsou a reconoce cu e tactica y strategia usa por a causa algun residente pa no sinti safe. "Esaki nunca tabata e intencion," segun e declaracion. "E maneho na e momento a keda considera esun mas apropia bao e circunstancianan presenta."

A pesar di esaki, polis ta continua investigando e incidente y no a descarta accion adicional pa sigura cu e asunto ta resolvi. Nan a reitera nan compromiso firme pa mantene orden y stabilidad den e comunidad.

Seru Papaya, hopi biaha asocia cu violencia y actividad criminal, ta keda un enfoke pa agencianan di ley. Polis a sigura publico cu nan ta bay actua cu determinacion contra cualkier individuo buscando pa desestabilisa paz y seguridad riba e isla.

Clausurando, polis a expresa gratitud pa e comprension y cooperacion continuo di e comunidad. "Nos ta aprecia e confiansa y sosten di nos ciudadanonan mientras nos ta traha hunto pa sigura un sociedad mas safe pa tur."

St. Maarten:

Turista di edad avansa ta fayece den accidente tragico na waf

(TheDailyHerald) — Cuerpo Policial di Sint Maarten a confirma un incidente tragico na e Facilidadnan Dr. A.C. Wathey pa Crucero y Cargo diahuebs atardi, resultando den morto di un turista femenino di 82 aña di edad.

E incidente a sucede pa aproximadamente 5pm ora polis a ricibi reportahe cu e victima, un pasahero di crucero, a cay den lama for di su rolstoel electrico. Varios patruya di polis y personal medico a keda dirigi na e escena pa duna asistencia urgente.

Investigacionnan preliminar di polis ta sugeri cu un fayo den e rolstoel electrico di e victima por a contribui na e accidente. A pesar di e miho esfuersonan di personal di emergencia pa resucita e victima, e muhe a keda pronuncia morto na e escena.

KPSM a expresa condolencia profundo na famia y sernan keri di e victima, extendiendo nan sosten na nan durante e momento dificil aki.

Gastonan fiho di cas ta subiendo mucho mas lihe cu inflacion, investigacion ta mustra

(NLTimes) – Gastonan fiho di e famia promedio lo subi mucho mas lihe cu inflacion otro aña. Un famia promedio lo paga casi 500 euro mas na gastonan fiho den 2025, mas cu 120 euro mas halto cu loke lo por a spera a base di e tasa di inflacion. E gastonan fiho mas halto ta principalmente debi na e tarifanan di seguro halto, segun e website di comparacion di prijs Keuze.nl.

Un famia cu ta consisti dos adulto, dos yiu, cu un cas y un auto lo paga 474 euro mas na gastonan fiho otro aña compara cu e aña aki debi na aumento di prima y aumento di tarifa pa varios subscripcion. Nan gastonan anticipa pues lo aumenta considerablemente mas lihe cu e tasa di inflacion anticipa di 3.2% cu nan lo enfrenta otro aña.

E calculacion aki no ta inclui huur, y e no ta incluso pagonan di hipoteca. E analistanan di e website a calcula e gastonan di cas a base di e subscripcion- y contractnan mas comun dentro di famia- y casnan, hunto cu datonan tocante belasting y tarifanan di municipio.
Segun Keuze.nl, tin un diferencia significante entre e diferente tipo di gastonan di cas. Por ehempel, ta anticipa cu e gastonan di abonement di Internet y telefon celular lo ta rasonabel, mientras cu hopi polisa di seguro comun lo aumenta significantemente otro aña.

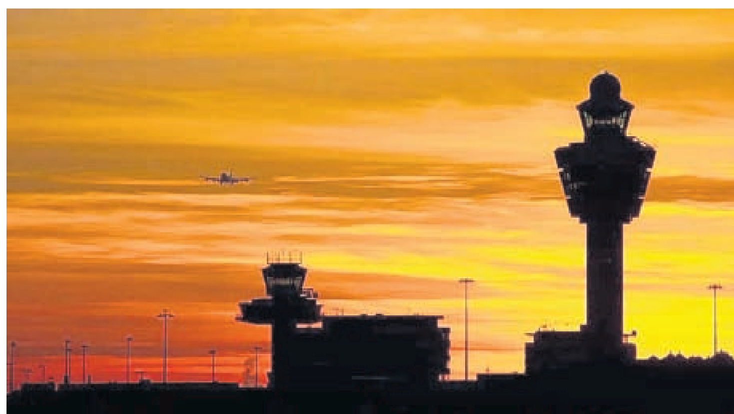
E gastonan di seguro di salud lo aumenta cu alrededor di 288 euro otro aña, y seguro di auto lo aumenta cu 97.80 euro pa e famia promedio. Na 2025, famianan lo paga casi 60 euro mas pa seguro di cas.

No ta tur gasto lo aumenta na 2025. E cuenta di coriente pa un famia promedio cu un contract di coriente fiho sin solar panels lo ta un poco mas abao cu aña pasa. Esaki ta pa motibo cu e tarifanan di energia ta algo mas abao compara cu cuminsamento di 2024, y e impuesto riba energia tambe ta mas abao otro aña. E cuenta lo ta mas halto pa famianan cu un contract di energia variabel.

Movecionnan di vuelo di Schiphol lo baha cu mas cu 25% durante Cumbre di NATO na juni

(NLTimes) – Aeropuerto Schiphol lo mira un reduccion di entre 25% y 30% den lantamento y aterisahe di vuelo durante Cumbre di NATO, programa pa juni na Den Haag. E reunion di e nacionnan di aliansa militar ta spera di trece 45 hefe di estado, hunto cu nan lidernan politico di Defensa y Asuntonan Exterior, como tambe seis mil miembro di delegacion y dos mil periodista.

E ciere di espacio aereo riba Den Haag den anticipacion di nan yegada lo coincidi cu e ciere plania di e Buitenveldertbaan, un pista clave di Schiphol west-oost cu ta core na canto y riba e autopista A4. E pista di aterisahe no por ser cera durante e lunanan di winter pasobra e ta esencial pa e infrastructura di kita ijs di e aeropuerto. En bes di esey, e pista ta cla pa cera for di 10 di mei pa 28 di september, e

aeropuerto y ministerio di Infrastructura a confirma.

Cumbre di NATO lo tuma luga di 24-25 di juni, cu participantenan cu ta bula drenta y sali di 21-27 di juni, un vocero di aeropuerto a bisa ANP. Vuelonan di temporada di zomer lo ser baha for di e schedule durante e periodo aki, pa garantisa cu miembronan di delegacion di NATO ta ser ricibi “corectamente”, e vocero a bisa.

E voceronan a bisa cu pasaheronan regular di aerolinea lo sinti solamente un impacto minimo. Sinembargo, e industria di aerolinea di pasahero ta mira e mal tempo di e proyecto di mantencion como parti di un patronchi di decisionnan cu ta afecta e sector negativamente. E cancelacionnan spera na juni por conduci na miyones di euro na daño pa companianan di aviacion cu sede na Schiphol, e di dos aeropuerto mas grandi di Union Europeo.

“Un restriccion asina grandi tin un impacto grandi riba tur hende. Nos ta asumi cu un solucion lo ser haya. Ya caba tin vuelonan den e sistemanan cu por ser reserva y nos ta asumi cu nos por bula nan y no mester cancela nan,” un vocero di Transavia a bisa Telegraaf. E filial di KLM tipicamente ta opera e di dos of di tres mayoria di vuelo na e aeropuerto despues di KLM, competiendo directamente cu EasyJet.

“Nos ta comprende cu e Cumbre di OTAN aki tin consecuencia pa trafico aereo,” Marnix Fruitema, presidente di Barin, un asociacion di companianan di aviacion cu ta opera na Hulanda, a bisa. “Sinembargo nos ta spera cu esaki lo ser inclui den e debate riba e contraccion di Schiphol y e aumento di tarifanan di waf. E ta djis sigui bay. Aviacion no por ser perhudica pa tempo indefini.”

Esaki probablemente lo causa mas problema cu yegada y salida di jet priva, asina Ton van Deursen, e hefe di e negoshi di sosten di jet priva JetSupport, cu tambe ta operáana Schiphol, a bisa. Ta anticipa cu hopi vuelo priva lo ser traslada pa Aeropuerto di Lelystad como consecuencia di pegamento den trafico.

“Nos clientenan por desvia ainda, pero companianan di aviacion ta bou di hopi stress. Apenas nan por bai un otro caminda pa seis dia. Si e biento ta den e direccion robes, esaki por conduci na menos vuelo ainda,” el a bisa Telegraaf.

Schiphol a bisa cu tur stakeholder a ser notifica na tempo, cu e plan di mantencion di pista anuncia publicamente na comienso di october. Ministerio di Infrastructura a publica e plan dos siman pasa, habriendo e asunto pa e publico por duna comentario via mensahenan online te cu 26 di januari.

Mucha muhe Hulandes perdi entre cinco rescata den razzia di traficacion sexual na Antwerpen

(NLTimes) - Un inval na un lounge na comienso di e luna aki na Antwerp a descubri un aparente operacion di trafico sexual, caminda polis a rescata tres mucha muhe y dos hende muhe. Un di e muchanan a ser reporta manera perdi na Hulanda y a ser entrega na autoridadnan Hulandes, segun un declaracion di oficina di e alcalde, publica diahuebs atardi. No a anuncia ningun detencion relaciona cu e inval.

Polis a cuminsa investiga e luga riba Sint-Bartholomeusstraat den e districto di Merksem di e ciudad “debi na indicacionnan serio di trafico di hende cu e proposito di explotacion sexual,” e declaracion a alega. “Durante un control, polis a haya cinco mucha muhe bisti cu poco paña den e establecimento di bebemento, incluyendo tres menor di edad.”

Ainda no a determina si e clientenan di e bar tabata paga pa tin contacto sexual cu e muchanan, pero esey ta “probablemente” e caso, autoridadnan a declara. “Un cantidad di e muchanan tabata den posesion di ‘fanny packs’ cu tabata contene un cantidad di placa cash. Patras di e bar, a haya memonan cu ta indica e entrada diario. Esakinan tabata contene e nombernan di dos di e muchanan menor di edad, cu un suma indica banda di nan.”

E man di porta di e espacio comercial a ser kita, loke polis ta kere tabata destina pa haci’e mas dificil pa investigadonan drenta y e facilidad ora cu el a wordo invadi finalmente dia 7 di december. E exterior di glas di e propiedad tambe tabata cubri cu tint scur. Alrededor di 1,705 euro na placa cash ser recupera durante e inval.

Colombia: Petro ta critica Javier Milei pa pretende elimina salario minimo na Argentina

(infobae) – Igual cu na Colombia, gobierno Argentino, lidera pa presidente Javier Milei, a determina salario minimo a traves di un decreto despues cu no a yega na un acuerdo entre e sindicatonan di trahado y e empresarionan.

E prome mandatario Argentino a revela cu e aumento ta bay ta realisa di manera gradual, pa loke desde januari di 2025, lo pasa di ta 286.711 peso Argentino (alrededor di 286 dollar); e lo cambia for di dia 1 di februari pa 292.446 peso (292 dollar), y na maart e lo subi na 296.832 peso (296 dollar).

Sinembargo, un idea di Milei pa elimina salario minimo na Argentina a causa polemica. Vocero presidencial, Manuel Adorni a sigura cu pa e administracion actual no ta necesario pa mantene e base salarial aki, ya cu tin hende na e pais cu ta dispuesto pa traha pa menos pago.

"Conceptualmente, tin un salario minimo ta un eror, pasobra si tin hende cu ta dispuesto pa traha pa menos di e salario ey, e plan no ta permiti contrata e persona pasobra efectivamente no por pag'e menos di e SMVM," e funcionario a splica.

Pa cu e palabranan di e vocero presidencial, presidente Colombiano, Gustavo Petro a usa su rednan social pa expresa su opinion tocante e propuesta di Javier Milei.

Pa Petro, e medida di e presidente Argentino ta responde na un manera di explotacion laboral den cual e ciudadanonan di e pais en cuestion lo ta e mas afecta, ya cu no lo tin regulacion pa cu e pago cu nan lo ricibi pa nan servicio.

"Salario minimo Argentino ta e penultimo di America. No tin salario y extende e jornada na e maximo posible, esey ta e paraiso di capitalismo salvahe. Tambe ta yama e modo di produci aki: sclavitud," Petro a skirbi.

Di mesun manera, el a sostene cu e propuesta di Milei ta impulsa sclavitud y ta bay contra derechonan humano di e hendenan na ken mester garantisa libertad den tur espacio, incluyendo na ambientenan laboral. "Tin esclavo cu ta gusta di ta esclavo, pero ta di e condicion di ser humano pa ta liber," Petro a insisti riba su cuenta di X.

Petro tambe a gaba di e logronan di su administracion den e indicadornan principal, manera desempleo na su pais. Segun e presidente, nan ta un "regalo di Aña Nobo," ya cu ta e cifranan mas abao registra den ultimo siete aña. Den e sentido aki, el a destaca cu na e ciudadnan principal di e pais, desempleo ta mantene bao di 9 porciento.

"Nos tin e cifra di desempleo mas abao pa luna di november desde aña 2018. Desempleo na Colombia: 8.2 porciento. Desempleo na e 13 ciudad mas grandi: 8.0 porciento. Desempleo na Medellin 7.4 porciento."

Incluso el a sigura cu, cu aumento si salario minimo cu empresarionan a opone na 2023, a contribui na progreso na lugar di perhudica empleabilidad na e pais.

"Salario minimo real a subi na 2024: 4.4 porciento real y contra e tesis di e auto-denomina 'experto' di television priva y e hefenan di gremionan patronal, desempleo no a aumenta, sino cu a baha," el a indica.

Pa motibo di falta di concertacion entre gobierno nacional, empresario y sindicato di trahador, presidente Petro a determina e salario minimo nobo a traves di un decreto, pa loke for di dia un di januari 2025, ta bay tin un aumento di 123.500 pesos, cu ta ekivalente na 9.5 porciento.

E asignacion nobo ta bay ta di 1.423.500 pesos. Ademas, subsidio di transporte a aumenta cu 38mil pesos, pasando di 162mil na 200mil, loke ta nifica cu e salario minimo nominal nobo, incluyendo e subsidio di transporte, ta keda na 1.623.500 pesos.

Mexico ta test app di celular cu ta permiti migrante manda alerta si ta bay detene nan na Merca

(AP) — Mexico ta desaroyando un app di celular cu ta bay permiti migrantenan adverti familiar y consuladonan local si nan ta kere cu nan ta bay ser deteni pa departamento di inmigracion Mericano, un oficial senior a bisa ayera.

E movida ta un respuesta na e menasa di presidente electo, Donald Trump pa haci deportacionnan masivo despues cu e asumi su cargo dia 20 di januari.

A lansa e app pa test na un escala chikito, y "ta parce di ta traha hopi bon," segun Juan Ramon de la Fuente, secretario Mexicano pa Asunto Exterior. El a bisa cu e app lo permiti usuarionan primi un tab cu lo manda un notificacion di alerta na familiarnan scogi anteriormente y e consulado Mexicano mas cercano. De la Fuente a describi esaki como un sorto di 'panic button'.

"Den caso cu bo haya bo mes den un situacion unda detencion ta inminente, bo ta primi e boton di alerta, y e ta manda un señal na e consulado mas cercano," el a bisa.

Autoridadnan Mericano tin obligacion pa duna aviso na consuladonan di e pais natal ora un ciudadano stranhero ta deteni.

Mexico ta bisa cu a reforsa personal consular y ayudo legal pa yuda migrantenan den e proceso legal relaciona cu deportacion.

De la Fuente ta spera cu e app ta bay keda lansa na januari. E no a bisa si e app tin un tab pa desactiva cu lo permiti un persona elimina un alerta si no a detene nan na final.

Gobierno a bisa cu tambe a set up un call center cu personal 24 ora pa dia pa contesta pregunta di migrantenan. Gobierno Mexicano ta calcula cu tin 11.5 miyon migrante cu algun tipo di residencia legal na Merca, y 4.8 miyon sin residencia legal ni documento adecua.

Jamaica: Ex-hefe di transport ta adverti tocante fayo den implementacion di sistema di bus escolar

(JamaicaObserver) – Un ex-actor grandi den sector di transporte publico ta afirma cu esfuersonan di gobierno pa implementa un sistema di bus di scol lo fracasa si no pone cierto medida na luga pa garantisa cu studiantenan ta usa e servicio.

Lamentando e naturalesa descontrola di e sistema di transporte publico actual, ex-presidente di Asociacion di Mini Bus di Portmore, Herbert "Bertie" Ross, ta sugeri pa gobierno institui un prohibicion riba sistemanan di zonido pisa den busnan.

"E aña nobo cu ta bin, gobierno por stipula cu entrante 31 di maart 2025 ningun operador di bus lo haya licencia cu sistemanan di zonido di exceso. Kisas minister Daryl Vaz lo bira impopular, pero bo mester haci algun cos impopular pa logra otro cosnan," Ross a bisa den un entrevista recien cu Jamaica Observer.

Segun Ross, mientras e ta na fabor pa gobierno introduci busnan di scol dedica, manera administracionnan a purba haci durante añanan, e lo ta un tarea dificil pa opera.
El a bisa cu ta obvio cu algun studiante no ta pensando riba e biahe sigur y confiabel pa y for di scol cu un bus di scol lo provee, pero en bes di esey lo scoge na maneranan di transporte cu tin "tipo di stuurmento desorganisa, musica inapropia, y pegamento riba otro."
El a agrega: "Bo no tin esey den busnan di scol oficial y e generacion hoben — di añanan pasa, no solamente awor — kier e tipo di asociacion ey... Nan kier haci nan propio cos," Ross a bisa.

Recordando un experiencia personal recien cu e tabatin cu mucha muhe di algun scol secundario den Area Corporativo, Ross a bisa cu el a mira studiantenan hinca den un vehiculo particular, ya cu nan tabata seduci pa e "hype" cu esaki a bin cune.

"Como un welo, mi tabatin berguensa di mira e muchanan tur ta paketa den un di e autonan Toyota Probox. E Probox tabatin un asiento dilanti y tres mucha muha tabata aden. Mi no por bisa bo cuanto tabata den e asiento patras. Pero nan tabatin cinco mucha muhe ta paketa den e bahul di e Probox," Ross a bisa mientras el a señala cu tabatin otro opcionnan di transporte publico, pero e muchanan tabata kier ta den e vehiculo particular ey.

El a bisa cu ora el a yama nan y puntra si nan no tabatin berguensa of orguyo, nan a hari e, mientras e chauffeur di taxi a forsa un otro den espacio di e baki.

E ex-hefe di transporte a bisa cu e no tabata para pa indisciplina bao di su chauffeurnan tempo cu e tabata den e negoshi.

El a argumenta cu e tipo di musica toca den algun bus y taxi ta influencia comportacion fuertemente y tin un impacto riba studiantenan cu ta biaha den esnan cu tin sistema di zonido duro, hopi biaha ta toca musica inapropia pa mucha.

Republica Dominicana: 21 menor di edad cu intoxicacion di alcohol riba anochi di Pasco

Siete mas cu na 2023

(DiarioLibre) – E prome fase di operacion "Concientisacion pa Bida, Pasco y Aña Nobo 2024-2025", lidera pa Centro di Operacionnan di Emergencia (COE), a resulta den un saldo di 104 accident di trafico den henter e pais, caminda 12 persona a muri, como tambe 278 servicio di emergencia pa intoxicacion cu alcohol, di cual 21 tabata menor di edad.

E lista cu e nomber y otro specificacionnan di e 21 menor aki cu a ser trata den sala di emergencia di hospitalnan publico pa intoxicacion cu alcohol riba anochi di Pasco y Dia di Pasco, a ser manda door di Servicio Nacional di Salud (SNS) pa Oficina di Procurador General y Ministerio di Salud Publico.

E rapport ta specifica cu ocho di nan tabata hoben di 17 aña, seis tabata hoben di 16 aña, dos tabata 15 aña, dos tabata 14, un tabata 13, un tabata 10 y un tabata un menor di edad cu apenas tabatin shete aña. Pa loke ta trata genero, ocho di e pashentnan tabata hende muhe y 13 tabata hende homber.

Di e hospitalnan cu a informa intoxicacion den menornan di edad, dos ta coresponde na Servicio di Salud Regional Metropolitano, dos na Valdesia, dos na region Noord-Central, tres na Noord-Oost y, respectivamente, un na Enriquillo, den region Oost, na e Cibao Central y den Cibao Occidental.

Den un comunicado di prensa, director di SNS Hospitals, Yocasta Lara, a bisa cu e informacion a ser manda tanto pa Salubridad Publico como pa Oficina di Procurador General, manera instrui pa e procedura pa Proteccion di Derechonan di Menor.

E dokter a splica cu dokternan na centronan di salud tambe ta denuncia casonan mesora na oficina di fiscal local na momento di cuido.
Ora compara e rapport cu e boletin di Centro pa Operacion y Emergencia (COE) corespondiente na e prome fase di operacion "Concienciа pa Bida" den su version di 2023, e resultado ta indica cu tabatin un aumento di siete caso.
Aña pasa, 338 persona a ser trata pa intoxicacion cu alcohol. Di e intoxicacionnan aki, 14 tabata menor di edad entre 5 y 17 aña.
Den e sentido aki, prome cu e celebracionnan di Pasco, e Minister di Salud. Víctor Atallah, a adverti cu, durante e festividadnan, "consumo di alcohol ta aumenta, loke ta contribui na intoxicacion den menornan di edad y accidentnan di trafico, specialmente bou di e hobennan".

"Nos ta spera cu na 2024 famianan tuma responsabilidad pa proteha e muchanan. Ta inaceptabel cu menornan di edad ta sufri di intoxicacion cu alcohol pa motibo di negligencia di adultonan. Prevencion ta clave pa evita tragediananan durante celebracionnan," el a agrega.

Agenda Cultural Guajiro-Arubiano a conclui exitosamente na Oranjestad

Cu un anochi musical y un conversatorio na Sede di Fundacion Rancho a clausura e actividad literario, academico y cultural maratonico

Cu un conferencia di prensa na Sede di Fundacion Rancho a duna inicio na Agenda Cultural Guajiro-Arubiano, ehecuta entre 10 y 14 di december 2024 den cuadro di celebracion di 200 aña di e nomber Oranjestad. E Agenda Cultural ta resultado di e esfuersonan sistematico comparti di Fundacion Rancho, dirigi pa su presidente Clifford Rosa, den aliansa cu Fundación Compartamos la Felicidad, InspirARTE y Asociación Kojutajirawaa di Guajira, Colombia, cu cualnan a logra diseña varios evento cu tabatin como epicentro Ciudad di Oranjestad.

Atardi pa anochi di dia 10 di december, y presencia pa un publico cu a yena e sala,a tuma luga na Cas di Papiamento e evento Puentes de Cultura cu e conferencia 'Transformaciones en los Roles de las Mujeres Wayuú', un tematica di gran interes pa e personanan presente, kendenan a participa activamente na e discusion cu a surgi despues di e presentacion. E conocido linguista, maestro y investigado Ramon Todd Dandaré a dirigi e evento.

Celebrando cultura literario den e textonan di Gabriel García Márquez (Gabo) y exaltando feminismo den su obra, e prome conferencia literario a tuma luga na Biblioteca Nacional Aruba dia 11 di december. Cu e titulo 'Feminismos en la obra de Gabo: Mujeres, Poder y Libertad desde la mirada del Nobel'a desaroya e espacio aki danki na sosten di Astrid Britten, directora di Biblioteca Nacional di Aruba y su tremendo team, dilanti di un publico numeroso y participativo, entre kendenan a destaca e periodista y escritor Benjamin Romero Barliza, como tambe e poeta, artista y escritor Arubiano Arturo Desimone y demas gestor cultural local presente.

Na Sede di Fundacion Rancho dia 12 di december a presenta e charla'Ana Magdalena Bach: Libertad y Empoderamiento Femenino (en En agosto nos vemos)',den cual a expone algun reflexion riba e perspectiva di Gabo den su ultimo novela, publica postumamente na maart di e aña aki. Lansamento di e obra tabata na Barcelona, Spaña,door di e cas editorial Random House. Den e espacio aki Fundacion Rancho a otorga e orador invita pa cada un di e espacionan menciona,Maria Isabel Cabarcas Aguilar, un reconocemento, aludiendo na e contribucionnan cultural valioso na celebracion di e 200 aña di e nomber Oranjestad. E espacio aki a conta tambe cu presencia notabel di Sra. Xiomara Maduro, Minister di Finansa y Cultura, kende tambe a expresa su profundo admiracion pa e trabou di e escritor Nobel Colombiano.

Maria Isabel, kende a bin directamente di Riohacha, ademas di ta gestora cultural y academica, tambe ta Abogado (Universidad Santo Tomas) y Trahado Social (Universidad de La Guajira), Master den Cultura Huridico, Seguridad, Husticia y Derecho di Universidad de Girona, Spaña,y studiante di e Programa di Curso Intensivo valido pa Doctorado den Derecho di Universidad de Buenos Aires, Argentina. Cabarcas Aguilar ta liderando un causa social pa 10 aña pa medio di Fundación Compartamos la Felicidad, crea na 2015. Pa e impacto causa pa su trabounan a condecor'e como Mujer Cafam La Guajira na 2020.

Pa corona obra, durante su estadia na Ciudad di Oranjestad el a ricibi e grato noticia cu nan a scog'e como ganado di Premio Departamental de Cultura den e categoria Gestión Cultural, otorga pa Fondo Mixto para la Promocion de la Cultura y las Artes de La Guajira, lidera pa Larry Iguaran. E noticia a genera emocion y satisfaccion grandi bou di e comunidad insular cu a haci posibel realisacion di e agenda interesante y dinamico en cuestion.

Maria Isabel ta mama di Manuel Antonio de Jesús, kende a compañ'e riba e trayecto cultural y academico aki. Pa e Riohachera aki, docente, emprendedo social y columnista di opinion: 'Esaki tabata un oportunidad precioso pa reitera nos reconocemento y cariño mutuo como pueblonanruman, entre peninsula di La Guajira y isla di Aruba, pero principalmente den curason di nan hendenan, unda e deseo insaciabel ta biba pa sigui crea red di cultura, cu literatura oral y skirbi, arte, lenga, musica, identidad, historia y e raiznan comparti como protagonista. Danki na Fundacion Ranchosu presidente y directiva pa genera e aliansa aki cu organisacionnan di La Guajira. Danki special na Gobernador di La Guajira, Jairo Aguilar, na gerente di ESEPGUA Andreina Garcia, na Capitol Consulting y su lider Francisco Mosquera, na Victor Deluque, Director di e Comunidadnan di Air-E y na Valentia Home cu e talento di Keren Marin, pa forma parti di e hazaña noble aki di integracion entre e teritorionan ruman separa yalabes uni pa Lama Caribe, den palabra di maestro Fredy Gonzalez Zubiria. Ainda tin un caminda largo pa cana y hopi esfuerso pa agrega na e anhelo comparti aki di integracion permanente.'

Pa finalisa e Agenda Cultural y e programa di aña 2024 di Fundacion Rancho, dia 14 di december a tene un anochi musical cu musica di Pasco di e agrupacionnan Estrellas del Barrio y Fortaleza den Bario di Rancho den curason di Playa. Eynan cuminda di Guajira tabata e protagonista,ya cu esun cu ta carga e tradicion, Jenny Quandt, Arubiano puro, a mustra su donnan culinario pa goso di e asistentenan. Cu ayaca, empana, friche, cabrito stoba, sopi di cabrito y otro delicianan esnan presente a sacia nan apetit, resaltando tambe e aros con pollo emblematico y exkisito di e tan stima Nana Todd, un cocinera Arubiano cu raiz Guajiro.

Cu musica, cuminda y e alegria caracteristico di Caribe e Agenda Cultural Guajiro-Arubiano aki a conclui exitosamente.

Bao maneho di ACF

Studiantenan ta tuma accion pa mantene nos costa limpi

Recientemente, La Salle College a organisa un limpiesa di lama na e Duinen di Sasarawichi, un area protehi cu ta cay bou di maneho di Aruba Conservation Foundation (ACF), como parti di nan tema anual di duna bek na comunidad. E actividad aki no solamente ta yuda preserva nos medio ambiente, pero tambe ta duna e studiante e oportunidad pa desaroya habilidadnan importante, manera traha den grupo, comunicacion, perseverancia y soluciona problema.

ACF ta aplaudi La Salle College pa nan dedicacion pa kita sushi y desperdicio marino di nos costa y asina crea mas conscientisacion riba e rol importante di nos sistema ecologico di costa cu ta inclui nos lama y duinen.

E sistema ecologico di lama y duinen na e area di Sasarawichi ta fungi como area di cria pa entre otro especienan bou menasa y den peliger manera e turtuga di lama, Shoco, Sternchi, Patrishi, y e Coneu. Tambe tin hopi bestianan chikito manera insecto, crab, cabaron etc. den e area cu ta fungi como un fuente di cuminda pa parha y otro especienan manera e Warawara y Kinikini. Aruba su famoso Cododo blauw ta un habitante comun den e area aki mientras cu algun flora ta inclui e Banana di Rif, Mata di Druif, y cadushi manera Breba, Tuna, y Bushi.

Corda, ora di bishita e sistema ecologico sensitivo aki, bay poco poco y comporta bo mes den un manera responsabel mientras bo ta gosa di naturalesa.

Potretnan di Aruba Conservation Foundation riba Facebook.

Viana Charity Fund a haci donacion na instancianan caritativo

Fundacion Viana Charity Fund a wordo funda na aña 1981 y manera ta custumber,na tur fin di aña, ta otorga donacion na entidadnan caricativo.

Dia 11 di december 2024 Viana Charity Fund a haci entrega di donacion na 18 entidad caritativo cu ta traha riba diferente area social na Aruba. E entidadnan cu a ricibi un donacion ta: Parokia Sta. Teresita Niño Hesus,Asistencia Social Parokia “Cristo Rey”, Stichting CasMarie, Stichting Ambiente Feliz, Asistencia Social Santa Anna, Fundacion Guia Mi, Asistencia Social Dakota, Vereniging Sonrisa, Fundacion Club Don Bosco Noord, Stichting Adopt an Addict, Comision Flor di Brazil, Stichting Ambiente Nobo, Stichting Speciaal Fonds Colegio Arubano, Stichting Trampolin pa Trabao,Parokia San Juan Pablo II Tanki Leendert, Fundashon Hospice Atardi, Grupo Curason Jong Paradera, Stichting Sociaal Fonds Colegio Nigel Matthew.

E miembronan di directiva Ebby Arends (Presidente), Tico Croes (Tesorero), Olindo Koolman (Comisario) Gwendy Koopmans (Comisario) y Herry Koolman (Secretario) ta desea un y tur un bon y feliz Pasco y un prospero aña 2025.

Wind Creek Aruba ta anuncia nan programa di fin di aña

Wind Creek Aruba ta lamenta di anuncia cu e celebracion cu e Pagara tradicional cu normalmente sa tuma lugar dia31 di December, no lo por bay door e aña aki door di motibonan for di nos alcance. Ta di lamenta esaki, ya cu e ta un evento esencial y un di e celebracionnan di Aña Nobo di mas grandi pa nos localnan como tambe bishitantenan di nos isla, simbolisando “core cu e fuku” y duna bon suerte, prosperidad y felicidad na un y tur pa e aña siguiente. Nos ta spera di por bolbe cu e tradicion aki pa otro aña cu dios su poder.

Nos ta invita pueblo en general pa bin gosa dia 31 di December den un ambiente agradabel cu famia y amigonan na

Renaissance Marketplace: For di 1 PM cu presentacion en bibo di Robert Jeandor y Su Solo Banda Show na e mainstage, sigui cu un set anima di DJ na 4 PM pa mantene e energia di fiesta.

Diferente restaurantnan y bar nan na Marketplace lo keda habri te laat pa sirbi nos clientenan.

Renaissance Mall: For di 1 PM cu presentacion tradicional di Dande pa nos por celebra e parti cultural di Aruba y duna bendicion di Aña Nobo na Renaissance Mall, Marketplace y Casinos. Renaissance Mall lo ta habri te cu 4PM pa por haci e ultimo compras pa aña nobo.

Nos ta gradici boso comprension y sosten durante e aña y ta desea un y tur un bon comienso di 2025 yena cu dicha y prosperidad.

Ronaldo ta defende Amorim na Man United, ta scoge Vinicius riba Rodri pa premio di futbol

(AP) – Cristiano Ronaldo a defende entrenador di Manchester United, Ruben Amorim, ayera, bisando: "E tormenta lo termina" despues di e comienso dificil di su compatriota Portugues na Premier League.

E ex-strea di Manchester United y ganador di cinco Balon di Oro ta hungando awor den e ekipo di Arabia Saudita, Al-Nassr. Ronaldo a papia despues di ser nomina como e mihor hungador den Medio Oriente durante e Globe Soccer Awards na Dubai.

Amorim – ken a ser contrata despues cu Erik ten Hag a ser despedi – a perde cinco di su prome dies partido den tur competencia. Casi na mita di e temporada di Premier League, e ekipo ta na di 14 luga, ocho punto riba e zona di relegacion.

"(Amorim) a haci un trabou fantastico na Portugal cu mi (club) Sporting," Ronaldo di 39 aña a bisa. "Pero Premier League ta un bestia diferente, e liga mas competitivo di mundo."

"Mi sa cu lo ta dificil y nan lo sigui den e tormenta. Pero e tormenta lo termina y solo lo sali," el a agrega.

E di dos temporada di Ronaldo na United a termina na November 2022, despues di desacuerdonan entre e y Ten Hag. "Mi a bisa esaki un aña y mei pasa y mi lo sigui bisa, e problema no ta e entrenadornan," Ronaldo a bisa. "E ta manera un acuario cu tin pisca aden, y e ta malo. Bo sak'e, esaki ta drecha e problema, pero si bo pon'e back aden, e lo bira malo atrobe."

E goleador mas grandi di Real Madrid, Ronaldo, tambe a bisa cu Vinicius Júnior merece di gana e premio prestigioso Balon di Oro en bes di Rodri, e mediocampista di Spaña. E Brasileño a gana e premio di mihor hungador na mundo ayera na Dubai. Na comienso di luna, Vinicius tambe a ser nomina hungador di aña di FIFA pa e premio "The Best."

"Vinicius merece e Balon di Oro," Ronaldo a bisa. "No tabata husto (pa perd'e). Mi ta bisa esaki dilanti tur hende."

Presidente di Athletics, Dave Kaval ta bay renuncia for di e organisacion den proximo dianan

(AP) – Presidente di Athletics, Dave Kaval ta bay retira for di e organisacion despues di ta e cara publico di e plan di e organisacion pa move for di Oakland pa Las Vegas. Kaval ta presidente di e A's pa ultimo ocho aña y ta bay retira for di su cargo dia 31 di december pa busca otro oportunidadnan na California.

Sandy Dean, un partner di negoshi pa hopi largo cu famia Fisher cu ta doño di e team, ta bay fungi como presidente interino, y un buskeda pa e posicion full-time ta bay cuminsa na 2025.

Kaval a tuma e decision pa retira despues cu e team a surpasa su bareranan mayor pa construi un stadion na Las Vegas. Autoridad di Stadion na Las Vegas a aproba documentonan di huur, norelocacion y desaroyo anteriormente e luna aki pa e Athletics construi un stadion di $1.75 biyon riba e Strip.

Ainda mester resolve otro detayenan, manera un acuerdo di desaroyo cu Clark County, pero groundbreaking ta bay tuma lugar probablemente den spring y e team ta spera di ta den e stadion nobo na Las Vegas pa comienso di temporada 2028.

"Nos ta agradecido pa contribucionnan di Dave y su liderazgo durante ultimo ocho aña," doño di A's, John Fisher a bisa den un declaracion. "El a guia nos organisacion a traves di un periodo di transicion significante y nos ta gradicie sinceramente pa su compromiso cu e team. Mientras nos ta mira dilanti pa e proximo capitulo di nos frankisia, e team ta bay sigui crece bao liderazgo nobo, hibando e organisacion den direccion di exito durante nos añanan interino na West Sacramento y na nos hogar nobo na Las Vegas."

Kaval a fracasa den su esfuersonan pa construi un stadion nobo pa e team den downtown Oakland, y eventualmente a yuda e organisacion yega na e acuerdo pa move na Las Vegas, cabando un racha di 57 temporada na Oakland. E A's ta bay hunga al menos tres proximo temporada na un ballpark di liga menor na West Sacramento, California.

Anteriormente, Kaval a fungi como presidente di San Jose Earthquakes di MLS, kende tambe ta propiedad di famia Fisher. Ora el a yega e A's pa prome biaha, el a ricibi elogio pa su politica di porta habri pa scucha di fanatico y pa cambionan cu el a haci na e Oakland Coliseum. El a trece truck di cuminda pa weganan y a habri e "Treehouse", un area di 10mil pia cuadra incluyendo un bar, lounge y patio pa fanaticonan mira weganan for di campo banda robes.

Kaval tabatin un rol menos prominente den Bay Area despues cu e team a anuncia plan na 2023 pa move na Las Vegas.

Debate online tocante trahadornan stranhero den tecnologia ta mustra tension entre coalicion politico di Trump

(AP) — Un disputa online entre fraccionnan di sostenedor di Donald Trump tocante inmigracion y industria tecnologico a pone division interno den su movemento politico den despliegue publico, mustrando e division y puntonan di bista contradictorio cu su coalicion por trece den Cas Blanco.

E disputa a mustra e tension entre e frentenan nobo di movemento di Trump – miembronan rico di mundo tecnologico incluyendo biyonario Elon Musk y entrepreneur Vivek Ramaswamy y nan yamado pa mas trahador altamente capacita den nan industria – y hende den e base Make America Great Again cu a promove su posicion fuerte riba politicanan di migracion.

E debate a cuminsa e siman aki ora Laura Loomer, un provocador di derecha cu un historia di comentario racista y conspiracional, a critica e seleccion di Trump di Sriram Krishnan como consehero riba politica di inteligencia artificial den su proximo administracion. Krishnan ta faborece e habilidad pa trece mas migrante na Merca.

Loomer a declara cu e posicion "no ta un politica di Merca Prome" y a bisa cu e ehecutivonan di tecnologia cu a alinea nan mes cu Trump tabata haciendo esaki pa enrikece nan mes.

Gran parti di e debate a tuma lugar riba e red social X, di cual Musk ta doño.

Comentarionan di Loomer a genera un bay bin cu exehecutivo di PayPal, David Sacks, kende Trump a nomina como "A.I. y Crito Czar di Cas Blanco."
Musk y Ramaswamy, kende Trump a encarga cu haya manera pa reduci gobierno federal, a duna nan opinion, defendiendo e necesidad di industria tecnologico pa trece trahador stranhero.

Esaki a bira un debate mas grandi cu mas figura di derecha extremo opinando tocante e necesidad pa contrata trahador Mericano, si balornan den cultura Mericano por produci e miho ingenieronan, libertad di expresion riba internet, e influencia nobo cu figuranan tecnologico tin den mundo di Trump, y kico su movemento politico ta para p'e.

Trump ainda no a comenta riba e disputa. Su team di transicion presidencial no a responde na pregunta riba posicionnan riba visa pa trahadornan altamente capacita of e debate entre su sostenedornan online. Na lugar di esaki, su team a manda un link na un post riba X di consehero Stephen Miller cu tabata un transcripcion di un discurso cu Trump a duna na Mount Rushmore na 2020, den cual el a elogia figura y momento di historia Mericano.

Musk, e homber mas rico na mundo cu a bira notablemente cercano na e presidente electo, tabata un figura central den e debate, no solo pa su estatura den movemento di Trump sino pa su posicion riba e contratamento di trahadornan stranhero den tecnologia.

Companianan tecnologico ta bisa cu visa H-1B pa trahadornan capacita, usa pa ingenieronan di software y otronan den industria tecnologico, ta critico pa posicionnan dificil pa yega. Pero criticonan a bisa cu nan ta socava derecho di Mericanonan cu lo a tuma e trabao ey. Algun den derecha a haci un yamado pa elimina e programa, no expand'e.

Naci na Sur Africa, Musk antes tabata riba un visa H-1b su mes, y a defende e necesidad di e industria pa trece trahadornan stranhero.
"Tin un escasez permanente di talento excelente di ingenieria," el a bisa den un post. "Ta e factor limitante fundamental den Silicon Valley."

E posicionnan di Trump durante añanan a refleha e division aki den su movemento.

Su politicanan fuerte contra inmigracion, incluyendo su promesa pa deportacion masivo, tabata central pa gana su campaña presidencial. El a enfoca riba migrante cu ta yega Merca ilegalmente, pero tambe el a busca limite riba inmigracion legal, incluyendo visa basa riba famia.

Como candidato presidencial na 2016, Trump a yama e programa di visa H-1B "hopi malo" y "inhusto" pa trahadornan Mericano. Despues cu el a bira presidente, Trump na 2017 a emiti un orden ehecutivo "Cumpra Mericano y Contrata Mericano", cu a dirigi miembronan di Gabinete pa sugeri cambio pa sigura cu ta otorga visa H-1B na e aplicantenan cu pago mas halto of miho capacita, pa protege trahadornan Mericano.

Negoshinan di Trump, sinembargo, a contrata trahadornan stranhero, incluyendo waiter y coki na su club Mar-a-Lago, y su compania tras di app Truth Social a usa e programa H-1B pa trahadornan altamente capacita.

Durante su campaña presidencial 2024, mientras el a haci inmigracion su asunto signatura, Trump a bisa cu inmigrante den e pais ilegalmente ta "venenando e sanger di nos pais" y a priminti di ehecuta e operacion mas grandi di deportacion den historia di Merca.

Pero den un retiro skerpi for di su mensahe alarmista rond di inmigracion generalmente, Trump a bisa den un podcast e aña aki cu e kier duna green card automatico pa studiante stranhero cu gradua na universidadnan Mericano. "Mi ta kere bo lo mester ricibi, automaticamente como parti di bo diploma, un green card pa por keda na e pais aki," el a bisa podcast All-In cu hende di mundo di venture capital y tecnologia.

E comentarionan aki a yega den inicio di e aliansa nobo di Trump cu figuranan di industria tecnologico, pero e no a haci e idea un parti regular di su mensahe di campaña ni a detaya ningun plan pa un cambio asina.

Accidente cu hende herida despues di no a duna preferencia na rotonde Ponton

Diaranson madruga a drenta informe di un accidente cu hende herida na e rotonde Ponton, mesora a dirigi tanto polis como ambulans na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un accidente unda cu un auto blanco no a duna preferencia na un auto bruin y nan a dal den otro. Debi na e fuerte impacto e chauffeur di e auto blanco a resulta herida. Na yegada di e ambulans nan a atend'e y a transport'e pa hospital.

Chauffeur ta drift bay cay den rooi na Arashi

Diaranson mainta a drenta informe di un incidente na Arashi, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde maske e chauffeur no kier admiti cu ta drift el a bay drift perde control y a bay cay den e rooi y e auto a keda pega. Afortunadamente ningun hende a resulta herida.

Fiesta te den oranan di mainta sali dal auto di bisiña y sigui core bay!

Diaranson mainta a drenta informe di un accidente na Santa Marta, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu tabata tin fiesta cu musica duro te den oranan di mainta manera solo a cuminsa sali un chauffeur lo mester ta basta cansa a sali dal auto di bisiña kibra y sigui core bay.

Dama di edad a cay den baño y no por a move!

Diamars mainta a drenta informe di cu un dama a cay na un adres na Washington y no por a move, mesora a dirigi tanto polis como ambulans na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki lo ta trata di un dama di edad cu lo a cay y no por a move, mesora a dirigi un ambulans na e sitio. Pa un ekibocacion polis a duna e adres robes na Bubali, ambulans a bay na e adres y a spanta e habitantenan cu e informe, despues a bay na un otro adres na Bubali pero eynan tampoco mirando cu e ora di cambia warda a pasa a dicidi pa manda un otro ambulans na e adres corecto na Washington unda eynan polis a keda warda.

Ladronnan a kibra bentana di un auto pa coba aden

Diaranson mainta a drenta informe di un caso di kiebro cu ladronicia for di den un auto na Dominicanessenstraat, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un Toyota Yaris cual desconocidonan a destrui e bentana banda drechi dilanti y a reboltia den e auto. Polis tin e caso bao investigacion pasobra tin camara den e area.

Chauffeur burachi yegando rotonde banda di ex-Piet's Soda Fountain a bay dal frontal riba otro auto

Diaranson atardi a drenta informe di un accidente cu hende herida panort di e rotonde banda di ex-Piet's Soda Fountain, mesora a dirigi tanto polis como ambulans na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu e chauffeur burachi coriendo e Hyundai i10 yegando e rotonde for di Pontona a kita bay na man robes y a bay dal frontal riba e Chevrolet Spark contrario. Debi na e impacto ambos dama den e Spark a resulta herida. Na yegada di e ambulans nan a atende e victimanan y a transporta nan pa hospital. Polis a detene e chauffeur burachi cu a ocasiona e accidente frontal aki.

Chauffeur di pick-up a perde control y a bolter na e birada pariba di Zeerovers

Diaranson atardi a drenta informe di un accidente na e birada na Savaneta pariba di Zeerovers, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata un accidente unda cu e chauffeur di un Mitsubishi Sportero pick-up cu a perde control y a bay bolter. Afortunadamente ningun hende a resulta herida.

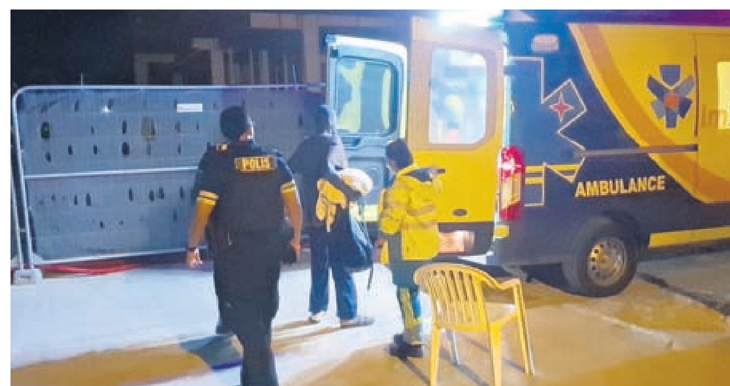
Pelea cu un hende herida cu un sker na Ponton

Diaranson mainta a drenta informe di un pelea na Ponton, mesora a dirigi tanto polis como ambulans na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un hende homber cu a bay defende un hende muhe for di un otro homber cu tabata arma cu un sker y esaki a atake cu golpi y a scarmay e cu e sker. Mesora polis a detene e agresor mientras ambulans a atende e victima y despues e dama a piki su pertenencianan bay for di eynan.

Hoben di 30 aña adicto ambulante sin come haya malo banda di Palm beach

Diahuebs madruga riba segundo Pasco a drenta informe di cu securitynan di un hotel a haya un adicto ambulante di 30 aña sin come y malo na Palm Beach, mesora a dirigi tanto polis como ambulans na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin encontra cu e hoben di 30 aña keda ta un adicto ambulante y a bisa di no a come nada henter dia y recien a sali for di hospital. Na yegada di e ambulans nan a atende e hoben. Pero debi na otro compromiso nos colaborador mester a bandona e sitio y no por a haya mas informacion kico a pasa cun'e.

Pelea formal cu arma na Driemasterstraat

Diaranson mainta a drenta informe di un pelea formal na Driemasterstraat, na yegada di e patruya a bin compronde cu e pelea ya a caba pero cu tin un persona na Madiki cu a bay cu arma pa e pelea pero na su yegada a haya un bati y un keho a ser entrega.

Polis a bay na Madiki y a haya un persona cu un kap na su cabes despues cu esaki a cay abao y a pidi ambulans. Na yegada di e ambulans nan a atende e persona y despues polis a deten'e.

2 turista menor di edad a accidenta riba lama ora un boto a bin dal riba nan chup

Diahuebs merdia a drenta informe di un incidente unda 2 mucha a keda herida riba lama na Palm Beach, mesora a dirigi tanto polis como ambulans na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di 2 mucha cu a bay trip riba un chup y un boto a bay dal den nan lagando nan herida. Un tabata tin un corta y esun mas chikito a perde conocemento. Mesora a trece nan na canto y tabata yudando nan na yegada di ambulans nan a atende e muchanan y a transporta nan pa hospital. Na nan yegada na hospital a bin compronde cu nan ta stabiel.

Auto bandona varios dia riba e caminda di rotonde Sasaki pa Iberostan

Pa basta dia caba a observa un auto Hyundai para kibra riba e caminda di rotonde Sasaki pa Eagle Beach.

Awor hasta e plachi number a disparce. Lo ta bon pa e doño kita esaki for di caminda ya cu e por bira un peliger cu tanto vandalismo tumando lugar na Aruba y ta un mahos bista pa turistanan den e area turistico.

Bomberonan a bay San Fuego pa yuda e ambulans carga un pashent pisa pone den ambulans

Diahuebs atardi a drenta informe di un cu tin un persona cu a bira malo na un cas na San Fuego, mesora a dirigi un ambulans na e sitio.

Na yegada di e ambulans nan a atende e victima pero como cu e pashent ta hopi pisa a pidi bomberonan bin yuda nan carg'e. Na yegada di bomberonan nan a yuda e personal di ambulans cu e pashent pa pone den ambulans pa asina nan hib'e hospital pa atencion medico.

Chauffeur di van kier a pasa otro chauffeur pero a dal tras di dje

Diahuebs mainta a drenta informe di un accidente na dilanti Aruba Bank na Camacuri, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un accidente unda cu e chauffeur di un van a bay dal fuertemente tras di un dama ora e kier a bay pas'e y auto contrario tabata bini y nan a dal fuertemente tras di otro. E chauffeur femenino a haya un boet pa motibo cu e tabata tin un rijbewijs Colombiano mas di 10 aña coriendo auto na Aruba. Afortunadamente ningun hende a resulta herida.

Chauffeur a bay dal na e acera memey di E.J. "Watty" Vos Blvd, kap 2 tire!

Diahuebs madruga a drenta informe di un incidente riba E.J. "Watty" Vos Blvd., entre rotonde Acero cu rotonde Ponton.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un incidente unda un chauffeur a bay dal riba e acera memey y a kap 2 tire na mesun momento. Mirando e ora a pidi ppa un takelwagen bin busk'e. Por lo demas no tabata tin hende herida.

*Opinion ta un seccion di **Bon Dia Aruba** specialmente pa brinda oportunidad na lectornan individual pa expone nan opinion. Contenido publica di ningun manera ta refleha opinion di **Bon Dia Aruba** y ta pa responsabilidad exclusivo di e organisacion/individuo cu ta ofrece esaki pa publicacion. **Bon Dia Aruba** ta reserva e derecho di no publica texto ofreci, si esaki segun e medio no ta cuadra cu e normanan di decencia cu nos ta mantene, pa evita contenido cu ta innecesariamente ofensivo. Esaki suheto na evaluacion exclusivo di **Bon Dia Aruba**.*

OPINION

Bisando 2024 ayo…

CPA cu mensahe di Fin di Aña: Nos tempo ta valioso

Un biaha mas Cuerpo Policial Aruba ta presenta su mensahe di fin di aña pa nos comunidad.

Altocomisario di Polis sr. Arnhem su mensahe e aña aki ta enfoca riba e TEMPO cu ta VALIOSO cu nos tur mester tene cuenta cune y aprecia e momentonan importante cu ta toca cada un di nos.

Nos mester realisa cu tempo ta pasa bay y mester haci e tempo aki uno bunita y pa tin bon recuerdo.

Tempo y bida ta cortico ban celebr'e den Paz, union, trankilidad y bon cu otro. Respeta otro y duna un man na esun cu mas mester di dje. Den union nos tur por sigui bay dilanti y hiba nos Pais dilanti.

Altocomisario Arnhem ta desea nos comunidad grandi y chikito un feliz temporada di fin di aña, ban trankilo den trafico respeta otro y celebr'e cu alegria!

Resultado Sorteo
December 27

Alexander

Cadena Alexander Lottery ta presenta resultado di weganan di suerte

DIARIO	KORSOU	SUPER4	FLAMINGO
	4298		
	1236	SUPER5	
	3697	-	

MERDIA

Wega	Merdia	Anochi
CATOCHI	Sorteo # 4490	Sorteo # 8434
	6590	7066
	9355	3836
	6066	7690
MULTI-X	X5	FP
BIG 4	Sorteo # 4490	Sorteo # 7478
	5656	2578
MULTI-X	FP	FP
1 OFF	Sorteo # 2546	Sorteo # 2183
	5917	7546
ZODIAC	Sorteo # 4490	Sorteo # 6237
	7646	1156
	Cancer	Piscis
LUCKY 3	Sorteo # 1364	Sorteo # 1167
	158	606
MULTI-X	FP	FP

ANOCHI

LOTTO 5

Sorteo #		Joker	Letter
	x Jackpot	Proximo Jackpot	
0	x Match 4+	170.000,-	
0	x Match 4		
0	x Afl. 12,00		

LOTTO DI DIA: 07-11-14-16-27

Sorteo # 6696		Proximo Jackpot
0	x Jackpot	56.000,-
5	x Match 4	
222	x Afl 8,00	

MINI MEGA: 05-16-24-27

Sorteo # 1727		Mega Ball 07
0	x Jackpot	Proximo Jackpot
0	x match 4	440.000,-
8	x Afl. 500,00	
88	x Afl 50.00	
117	x Afl.15,00	

MINI MEGA MEGA PLUS **Afl. 600.000,-**

WEGA DI NUMBER KORSOU — Sorteo #

CACHI CACHI — Sorteo # 183: 225710

Skirbi pa Ivo Valdes

Cambio di Bida na Aruba

Aruba, un perla den Mar Caribe, cu beachnan blanco, manera sneeuw.
Ta atraye turista di tur parti di mundo.
Un pida baranca unda tabata dushi pa biba.
Un pueblo humilde y senciyo cu hendenan bibando riba un ritmo trankil.

Antes, nos brisa tabata puro y limpi,
E shelo semper cla, un regalo divino.
Camindanan habri, sin mucho movecion.
Tur hende tabata conoce su vecindario, bibando den un trankilidad y paz.

Awo, un isla cu hotelnan den cada skina.
Crecemento descontrola, manera un burico sin freno.
Tur dia e camindanan yena y congestiona,
Habitantenan no por move, nan bida ta frustra.

Un infrastructura cu ta grita, ta basta no mas hotel.
E presion riba e bida diario, un peso cu no tin fin.
Nos pueblo, nos dushi hende, ta den stress.
Un ritmo cu a cambia y no por encontra paz.

Aruba, nos amor di semper y pa semper ta den shock.
Nos cu ta corda e Aruba di antes, kier un bida mas trankil.
Un isla cu nos ta stima, pero cu nos a descuida.
Ohala nos por bolbe encontra nos harmonia perdi.

Pa Aruba, un bida sostenibel ta e deseo.
Pa nos pueblo por florece sin problema y sin miedo.
Un balansa entre naturalesa y progreso real,
Aruba, nos dushi baranca, nos patria ideal.

Cas Di Cultura
Vondellaan 2 Aruba
297-582-1010
F A D A
Campanastraat 5 Aruba
297-583-2999
297-583-9610
F A V I
Primavera 233 Aruba
297-582-5051
297-582-5222

F E P O
Engelandstraat 15 Aruba
297-583-1016
297-583-6607

Fundacion Contra Violencia Relacional
Tel: 583-5400

Fundacion Autismo Aruba
Irenestraat 21 Aruba
297-588-1179

Fundacion Pa Nos Muchanan
Cumana 2 Aruba
297-583-4247

Fundacion Tel Pa Hubentud
Wilhelminastraat 19 Aruba
297-588-6138
Koningin Wilhelmina Fonds
Spinozastraat 9 Aruba
297-582-0412

Mary Joan Foundation
Sabana Blanco 8 Aruba
297-588-9999
Rode Kruis Aruba
Pedro Gallegostraat 14
Tel.297-582-2219
Fax 588-3376

Famia Planea (SBVO)
Avenida Milio J Croes 17 B Aruba
297-588-9591
www.famiaplanea.org
famiaplanea@hotmail.com

Stichting Fundacion Guia Mi
George Madurostraat 34
297-582-0088

Y M C A
Calbasstraat 1 Aruba
297-582-3072

AL-ANON group
Sabana Liber #8, Noord (close to the hotels)
Tel: 736-2952 or 593-7081

Dokter na warda

Oranjestad	San Nicolas
Hospital	Imsan
7:00 pm / 10:00 pm	24 ora

Botica na warda

Oranjestad:	San Nicolas:
Paradera:	San Lucas:
Tel. 588 6638	Tel. 584 5119
EMERGENCIA	911

POLIS

Oranjestad	100
San Nicolas	104
Santa Cruz	105
Noord	107
Tip Line	11141
Brandweer	115
Ambulance	911
Hospital	527-4000
Imsan	524-8833
Warda Costa	913
Seguridad Nacional	11911
Cruz Cora	582-2219

BOTICA

Aloe	584-4606
4 Centro Medico	584-5794
Central	585-1965
Dakota	588-7364
Del Pueblo	582-1253
Eagle	587-9011
Kibrahacha	583-4908
Maria	585-8145
Di Servicio Noord	586-4606
Oduber	582-1780
Paradera	588-6638
San Lucas	584-5119
San Nicolas	584-5712
Santa Anna	586-8181
Santa Cruz	585-8028
Sero Preto	584-4833
Trupial	583-8560

UTILIDAD

Setar	117
Web	525-4600
Elmar	523-7147

FUNERARIA

Aurora	588-6699
Royal Funeral H.	586-4444
Ad Patres	584-2299
Olive Tree	584-8888

Servicio di Taxi

Aruba Transfer Tour & Taxi C.A.
Tel: 582 2116 /582 2010

Taxi Adres Services (24h)
Tel. 587 5900

A1 Taxi Services Aruba
Tel: 587-8850
Tel: 280-2828
Whatsapp: 592-7024

Cobramento di multanan y transaccionnan 2025

Na 2025 Ministerio Publico lo sigui activamente cu cobra multanan imponedor di hues. Esaki en cooperacion cu CEA y grenspolitie.

Pa evita cu bo persona wordo busca na cas door di funcionarionan di CEA of wordo gestop na airport dor di grenspolitie, Ministerio Publico ta haci un apelacion urgente na tur persona pa paga nan multanan na tempo. E apelacion aki ta bay particularmente na biaheronan (cu ta core riesgo di perde vuelo).

Bo persona por paga online via cuenta bancario 4000905 di ArubaBank bao mencion di e parketnummer (cu ta cuminsa cu un P). Desde dialuna 6 di januari 2025 bo persona por swipe tambe na caha di Ministerio Publico despues di haci un cita via e website (www.omaruba.com).

Ademas Ministerio Publico ta desea pa corda tur hende cu si bo persona haya un citacion pa un caso den Corte relaciona cu un infraccion (di trafico), bo persona por semper paga e transaccion aki PROME cu hues trata e caso den Corte. E suma aki lo ta semper MENOS cu e suma cu lo exigi contra bo persona den Corte.

Por paga e suma di transaccion tanto online cu na caha di OM (despues di haci un afspraak).Si e multa wordo pa gana tempo, e citacion y e tratamento lo caduca y bo persona lo no mester di bay Corte mas tampoco.

Ministerio Publico a constata ultimamente cu hopi hende ta bin Corte, sea pasobra nan no sa of no ta compronde bon cu nan por evita di

wordo persigui penalmente (un caso den Corte) door di paga e transaccion na ora. Si bo persona tin algun pregunta tocante bo multa(nan), por manda esaki pa info@omaruba.aw. Por eventualmente haci uso di e formulario di contacto riba website www.omaruba.comtambe pa haci pregunta.

Pronostico di tempo

Tempo:
Awe tardi y awe nochi: parcialmente nubla cu un posible awasero pasahero
Den marduga y mañan: parcialmente nubla cu algun awasero breve

Temperatura maximo 31 grado celsius
Temperatura minimo 25 grado celsius
Indice di calor (heat index) den y rond
Di oranan di merdia: 32 pa 37 grado celsius
UV index: 8

Bahada di solo : 6:23 pm
Subida di solo : 7:00 am

Biento:
Modera for di direccion generalmente oost;
Forsa 3 te 4 (12 te 30 km/ora, 7 te 16 nudo)
Durante di dia basta fuerte te Posiblemente fuerte den rafaga;Forsa 5 (31 te 50 km/ora, 17 te 27 nudo)

Situacion general di tempo pa proximo 24 ora:

Un coriente di aire humedo den nivelnan mas abou di atmosfera lo wordo transporta pa region local. Esaki lo trece de bes en cuando mas nubia riba e isla cu den oranan di marduga y mainta un awasero pasahero.

Condicionnan maritimo/ estado di lama:
Na partinan protegi di costa: keto, rond di 1 pia.
Na partinan zuid: trankil 1 pa 2 pia
Na partinan oost te noordwest di costa: Generalmente modera cu olanan alrededor

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada.
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

Cu inmenso dolor na nos curason, nos ta anuncia fayecimento di:

Gregorio Thiel
mihor conoci como "Cox"
*09-05-1943
†25-12-2024

Na nomber di su:

Mayornan:
†Raymundo y †Dorelia Thiel-Boekhoudt

Casa stima:
Vera Thiel-Croes

Yiunan:
Gregory y Charissa Thiel-Maduro
Aldrich y Nima Thiel- Syarief

Nietonan:
Aeron
Wesley, Quinsley, Quilyan, Agus, Saniatin

Rumannan:
Roman Thiel
Luis Thiel
Norma Thiel y famia
Edna Thiel
Marjorie Y Erwin Croes-Thiel y famia
†Tur e rumannan den feliz memoria

Sua- y cuñanan:
Inchi Ras-Croes y famia
Chimina Croes-Boekhoudt y famia
Nelson y Jarmin Croes-Tromp y famia
Etlyn y Felix Boekhoudt-Croes y famia
†Tur e sua- y cuñanan den feliz memoria y famia

Tur su sobrino-, sobrinanan y sobre sobrinonan stima. Primo y primanan, ihanan, amigo- y amiganan, bisiña y conocirnan.

Demas famia:
Thiel, Croes, Dirksz, Cordero, Yarzagaray, de Freitas, Solognier, Irausquin, Trimon, Boekhoudt, Jansen, Dubero, de Cuba, Ras, Tromp, Martinus, Peñaloza, Rojas, Syarief, van der Spil, Kock, Hill, van der Biezen, Reintjes, Navarro, Quant, Geerman.

Despensa nos si den nos tristesa nos por a lubida un of mas persona.

Ta invita boso pa e acto di entiero cu lo tuma lugar na Misa Sta. Filomena na Paradera Diamars 31 di December 2024 di 8:30 am pa 10:30 am y despues lo sali pa pa Santana Catolico na Paradera.

Despues di entiero nos no ta ricibi bishita di condolencia na cas.

H e

"Señor ta mi wardabo, mi'n tin falta di nada. Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega. E ta hibami na awa trankil, pa mi bolbe haya forsa."
Salmo 23:1-2

Cu hopi tristesa, pero conforme cu Dios su boluntad, nos anuncia e fayecimento di nos querida yiu, esposa, mama, wela, tanta, ruman y amiga:

Hermilda I. Toussaint-Commencia
*5 di april 1951
†21 di december 2024

Na nomber di:

Su mama y tata:
Irma Lesire Commencia
†Moises Commencia

Su esposo: Gilet Gordon Toussaint

Su yiunan: Francis y Gina Toussaint
Ashley y Thirza Toussaint

Su nietonan: Justin Samson y Nalini Gir
Fransergy Toussaint y Mishah Kelly
Fransheady Toussaint y Jair De Santiago-Picado
Deaquone Toussaint
Ashqyane Toussaint

Su iha: Dioleshka Kuwas (Corsou)

Rumannan: Raymond y Marly Commencia (Hulanda)
Dulce Commencia (Hulanda)
Mildred Commencia
Rudy Commencia (Hulanda)
Moises Commencia
Ludwina Commencia (Hulanda)
† Wilfrido Commencia

Sua- y cuñanan: Hillary Toussaint
Millicent Toussaint (Corsou)
Siscar Toussaint
Randy Toussaint (Hulanda)
†Roel Bruinsma
† Lourdes Commencia
† Isidro L. Hector

Sobrina y Sobrino: Yelitza Commencia y famia
Claritza Commencia y famia
Kenzie Commencia (Hulanda)
Hilbrant Bruinsma y famia (Hulanda)
Ancey Toussaint y famia
Jackie Toussaint
Ali Hector
Jonelle Hector-Gomberg y famia (Inglatera)
Arielle Hector y famia (Inglatera)

Amiganan cu a stim'e mane famia:
Mildred Bonifacio, Elvia Tromp, Maria Aniceta, Lourdes Frans, Irena Bouwer, Helen Broadbelt, Marvis y Floraida Juliao, Marie Villart, Eveline Valentijn, Dernice St. Jago, Cheryll Limapo, Nancy Roys, Liliana Gammara, Liliana Ospina, Linda Leon, Kimberly Da Silva Tromp.

Primo y prima, bisiñanan y demas famia:
Valentijn, Lugo, Lecier, Dania, Frans, Aniceta, Martina, Hoek, Kock, Bonifacio, Charles, Registe, Williams, Bardouille, Warner, Celaire, Rocina, Richardson, Tevreden, Venner, Barlotje, Bello, Maduro, Glenn Silvania y famia, de Cuba, Orman, Dandlau, Antoinne, Van Hjinegen.

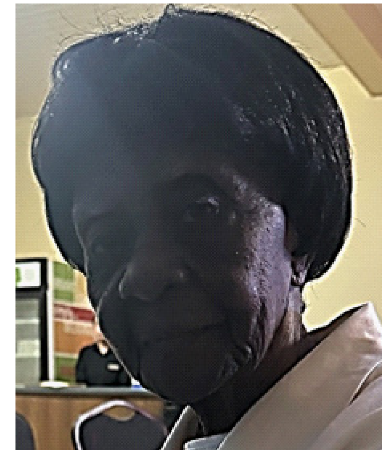
Miembronan di Movimiento di Gloria, Iglesia Aliansa Nobo, Iglesia Maranatha, New Life Tabernacle, Seed of Life Ministries y tur socio di negoshi online.

Acto di despedida lo tuma lugar Diasabra 28 di december na Aurora Funeral Home. Entre 1or y 4or di atardi. Cremacion lo tuma lugar den seno familiar.

Nos disculpa si den tristesa nos por a lubida algun famia of ser keri.

Lo E seka tur lágrima for di nan wowo, I morto lo no eksisti mas: lo no tin nada di rou, nada di yoramento, nada di dolo mas, pasobra tur kos di antes a pasa bai.
Rev. 21:4

Nos ta anuncia fayecimento di:

Marie U. Supreme
Cariñosamente conoci como: "Mont Ersule"
*04-09-1933
†17-12-2024

Na nomber di su:

Yiu muher:
Marie Carmel Jean

Nietonan:
Marie Nadege Latouche
Kelly Alphonse
Kellyton Alphonse

Manera yiu:
Mario Nelson
Louis Bernard Dorismond

Sobrino- y sobrinanan:
Bibiane Helas
Arastelle Severe
Marie Danielle Nelson
Daphnee Nelson
Colby Nelson
Samene Darant
Jean Louis Severe
Chantal Lazarre
Erick Darant
Gracy Severe
Madelene Darant

Amiganan di Cas
Yanik Horeb
Anette Joseph
Amicile

Famianan di Iglesia
Billy & Elvia Jourdain
Amilia & Joseph Etienne
Marie Therese Etienne
Odette Charles
Estanie Jean
Christiane Joseph

Disculpanos si den nos tristeza nos por a lubida un of mas nomber di famia.

Acto di entiero lo tuma luga Diasabra 28 di December 2024, for di 2:00 pa 4:00 di atardi na Iglesia Alianza Evangelista, Constantijn Hugenstraat # 17 y despues lo sali pa Santana Central na Sabana Basora.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory
Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

"Tur cos aki na mundo tin su ora y su tempo,
Ora pa nace y ora pa muri, ora pa yora y ora pa hari,
Ora pa keda keto y ora pa papia, ora pa stima y ora pa odia,
Ora pa guera y ora pa paz"
Predicador 3:1,2,4,7,8

Cu dolor na nos curason, pero agradecido pa tur loke el a haci y significa pa nos, nos ta anuncia fayecimento di:

Cornelia Supriana Maduro-Werleman
Cariñosamente yama "Nea"
*16-09-1950 – †23-12-2024

Mayornan:
†Medardo y †Clarita Werleman

Na nomber di su:
Casa: Godfried Harold Maduro

Yiunan:
Damariz "Liesje" y Edric Tromp-Maduro
David y Charmaine Maduro-Ruiz
Nietonan y nieta stima:
Edmar, Jean Carlos, Azy-Lynn y Zaic

Rumannan:
†Aura Elina Werleman
Magriet y †Juan Isidro Rasmijn-Werleman
†Alfonso Werleman
†Miguel Werleman
Romaldo y Lucia Werleman-Rasmijn
Leonario y Carmen Werleman-Valdez

Sua- y cuñanan:
Felix y †Sanita Maduro-Croes
†Aida y †Chito Croes-Maduro
Jani Maduro
†Dichi y Maria Maduro-de Cuba
Dochi Maduro
Julio y Greta Maduro-Vrolijk
†Mercedes y Walter Lugten-Maduro
Olga y †Francis Lacle-Maduro
Aurora y Glenn Carvalhal-Maduro
Marietta y Jerry Gray-Maduro
Ronny y Luz Marina Maduro-Agudelo

Prima y primonan, sobrina y sobrinonan.

Ihanan: Cathleen Figaroa y Almira Maduro

Bon amiga:
Chica Tromp y Mechi Tromp
Su compañeronan, staff y personal di Cas Di Mi Chepa.
Ex-coleganan di Marathon Electronics

Demas famia:
Werleman, Maduro, Tromp, Ruiz, Rasmijn, Valdez, Croes, de Cuba, Vrolijk, Lugten, Lacle, Carvalhal, Gray, Agudelo y Frida Croes-Noguera.

Ta invita pa acto di condolencia y despedida cual lo tuma lugar na Royal Funeral Home dialuna 30 di december 2024 di 2'or pa 4'or di atardi. Cremacion lo tuma lugar despues den seno familiar.

Nos disculpa si den nos tristesa nos por a lubida algun famia of conocir.

Despues di cremacion nos no por ricibi bishita di condolencia na cas.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory
Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

Jesus said to her, 'I am the resurrection and the life. Those who believe in me, even though they die, will live (John 11:25)

It is with deep sorrow that we announce the passing of our beloved mother, sister, grandmother & aunt:

Doris Hildred Raymond
Better know as "Zuster Raymond"
Sunrise
January 15, 1942
Sunset
December 12, 2024

Left to mourn her loss:

Her son:
Michael Julian Ryan Raymond & Vivian Eliza Carter

Sibblings:
†Louise Raymond & fam - Aruba
Winifred Charles & fam - United States
†Sylvia Van Heynigen & fam-Aruba
†George Hamlet & fam- Canada
†Dennis Raymond & fam - Netherlands
Philma Francis & fam - England
†Barbara Gordon & fam - Canada
Amy Raymond & fam - Curaçao
Randolph Hamlet & fam - Canada
Francis Williams & fam - Canada

Grand Children:
Savannah Raymond & Nathan Raymond
Doris Raymond adored her grandchildren with all her heart, cherishing every moment spent with them and filling their lives with unconditional love, warmth, and endless memories they will treasure forever.

Nieces & Nephews:
Guillermo Raymond, Diana van Heyningen, Gerry van Heyningen, Ellen Klok, Amanda Klok, Reynout Klok, Monique Francis, Francisca Charles, Roberto Raymond, Sean Paul Raymond, Jason Gordon, Francine Gordon, Malcolm Hamlet and many others too numerous to list, who shared in love and laughter.

God Daughters:
Sharon Paul, Taniqua Patrick

God Sons:
Glenn Jack, Vince Richardson

Close friends and neighbors:
Dora, Tina, Tante Shirley, Velma Koeiman, Velma Manuela, Tiny, Iris, Cinthy Gumbs, Members of the Holy Cross Anglican Church, Chibing, Zuster Corea, Zuster Inocencia, Jennifer Cabenda, Danny, Ezzard Dirks, Anita Albertus, Carol Stroop and many more.

She was related to the following families: Raymond, Hamlet, van Heyningen, Klok, Francis, Gordon, Gay, Bedou & Alexis.

Organizations:
She was a member Aruba Nurses Association (ODEA), Arubaanse Bond van werknemers in Verplegende instellingen (ABV) at HOH and the Mothers Union at the Anglican Church.

The funeral service will take place on Saturday December 28, 2024 at the Holy Cross Anglican Church in San Nicolas (Weg Seroe Preto) located near Save A Lot Supermarket. The body will be laid out from 1:00 pm at the church; the funeral service will begin at 3:00 pm. The burial will take place at the Central Cementary Sabana Basora.

After the funeral there will be no condolences.

If we have forgotten to mention anyone in our grief, our sincerest apologies.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory
Cumana # 76 & # 44/ van Speyckstraat # 1
Oranjestad, Aruba
Telephone: (297) 588-6699
E-mail: info@aurorafuneralaruba.com

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada.
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

Cu tristesa na nos curason, nos ta anuncia fayecmento di nos ser keri:

Evelyn Marie Luydens
Cariñosamente yama "Machi"
*08-06-1949 -
†20-12-2024

Mayornan:
†Severiano y † Selpha Luydens-Geerman

Yiu:
Sylvia y Gregorio "Johnny" Dania-Croes

Nietanan stima:
Thiara y Emmanuel Espinal-Dania
Yadira y Joshua Gesterkamp-Dania

Bisanieta stima:
Inari Andrade do Salâo

Tata di su yiu:
Alucio Croes

Rumannan:
Jozef "Jossy" y Olga Luydens-Tromp
†Freddy y †Josephina Luydens-Angela
Maria Luydens

Sobrina stima:
Shirlyn y Everaldo Rafini-Luydens

Sobrina stima y iha:
Marcia y John Zimmerman-Luydens

Amigo stima:
Rafael Molina

Prima-, primonan y conocirnan

Compañantenan stima cu a cuid'e:
Hildelys Hurtado
David Rodriguez

Amiga y amoginan mas cerca:
Dr. Carlos Vallejo y famia
Martha Sanchez y famia
Carmen Olivero
Michael Paris y famia

Ex sua y cuñanan

Dokternan cu a lucha cune te na final:
Dr. R. Kock
Dr. M. Ho-Kang-You

Demas famia: Luydens, Croes, Dania, Geerman, Espinal, Gesterkamp, Tromp, Angela, Andrade do Salâo, Countinho, Rafini, Zimmerman, Trimon, Kelly, Dijkhoff.

Ta invita pa acto di condolencia y despedida cual lo tuma lugar na Aurora Funeral Home diasabra 28 di December 2024 di 9'or pa 11'or di mainta. Cremacion lo tuma lugar despues den seno familiar.

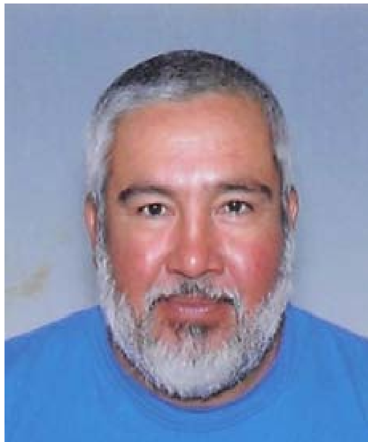
Nos disculpa si den nos tristesa nos por a lubida algun famia of conocir.

Despues di cremacion nos no por ricibi bishita di condolencia na cas.

Su deseo ta pa bin bisti na colornan alegre.

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada.
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

Cu dolor na nos curason, nos ta participa fayecimento di nos ser stima:

Sr. Francisco V. Ruiz

Cariñosamente yama "Fanchi"

*05-04-1957 - †25-12-2024

Mayornan:
† Casiano Ruiz
†Petra Ruiz-Kelly

Na number di su:

Rumannan: Rita Vrolijk-Ruiz y †Roberto Vrolijk
†Jacinto Ruiz y Ingrid Ruiz-Perez
Lourdes Ruiz
Maria Balk-Ruiz y Geert Balk
Carmen Ruiz y Elvis Ras
Reina Schuit-Ruiz y Arie Schuit
Lilian Ruiz

Sobrino(a)nan: Miriam Vrolijk y famia
Renouska Vrolijk
†Robertico Vrolijk
Roraima Vrolijk y famia
Jarryd Ruiz y famia
Jeffrey Ruiz
Jilbert Ruiz y famia
Patrick Ruiz y famia
Miranda Ras y famia
Heiner Balk y famia
Ankia Balk y famia
Ruly Balk y famia
Folker Balk y famia
Natusha Ras y you
Varinia Ruiz y famia
Najma Rottier-Schuit y famia
Preeti Schuit
Rashid Ruiz

Tanta y omo: Hose Kelly y famia
Magdalena Koolman-Kelly y famia
Tantanan y omo den feliz memoria

Unico iha: Roraima Vrolijk

Primo y primanan, amigo y amiganan, ex-coleganan di Bohama Aruba N.V., Magdalena Kelly

Demas famia: Ruiz, Kelly, Vrolijk, Balk, Schuit, Ras, Perez, Koolman, Figaroa, Engelhart, Giel, Diaz, Semeleer, Simileer, Duarte, Eduardo.

Gradicimento ta bay na departamento di Dyalise na HOH y Team di Lite Life.

Ta invita pa acto di condolencia y despedida cual lo tuma lugar na Aurora Funeral Home dialuna 30 di December 2024 di 9'or pa 11'or di mainta. Cremacion lo tuma lugar despues den seno familiar.

Disculpa nos si den nos tristesa nos por a lubida algun famia of conocir.

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
Pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

Cu hopi tristesa pero conforme cu boluntad di Dios nos ta anuncia cu a bay laga nos den brasa di Señor:

Robert Anthony Robles

Mihor conoci como Robby

*13 April 1951
†22 December 2024

Casa: Sra. Carmen D. Robles Wever

Yiunan: Robert
Edward y Yaxzuly

Nieto(a)nan: Davina
Deynah
Nicole
Lucca

Stima manera yiu: Isa Maduro

Manera Nieto(a): Channel
Abigail
Paul

Rumannan: Merrill Robles y Famia
Ricky Robles y Famia
Dennis Robles y Famia

Sua y cuñanan Angel Wever y Famia
Ricardo Wever y Famia
Isaac Wever y Famia
Lucia Wever y Famia
Reina Van Varsseveld y Famia
Barbara Wever y Famia
Regina Lopez y Famia

Subrino(a)nan
Primo y primanan

Ihanan: Yubi Stamper
Eugene Jones
Cedric Wever

Manera ruman: Pin y Regina
Mauricio
Selvin
Sra. Maizula
Hose

Tur amigonan, bisiñanan y conocirnan

Demas famia na Suriname, Corsou y Hulanda: Robles, Wever, Harms, Van Romondt, Rodriguez, Jannssen, Maduro, Anaya, Van Varsseveld, Rasmijn, Krozendijk, Schwengle, Gonzalez, Wanga, Doyle, Lynn

Ta invita pa acto di condolencia y despedida cu lo tuma lugar dialuna dia 30 december na Aurora Funeral Home di 1or pa 4or di atardi. Acto di cremacion lo tuma lugar den seno familiar.

Nos desculpa si den nos tristesa nos por a lubida cualkier persona.

"Dios ta pone, Dios ta kita"…Robby

Laga tur loke ta spera mi ta bunita
Laga tur locual cu mi encontra na caminda ta bunita
Laga tur locual cu mi laga atras keda bunita y
Laga esakinan termina den tur buniteza.
Cado Wever.

Cu inmenso tristesa den nos curason nos ta anuncia fayecimento di

Gloria T. Kelly -Angela

Mihor conoci como "Doortje"

*09-11-1946
†25-12-2024

Acto di entiero lo wordo anuncia despues.

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
Pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

Nos ta anuncia fayecimento di:

Judy Catherine E. Gilkes

*22-10-1951
†26-12-2024

Acto di entiero lo wordo anuncia despues.

Presidente di Alemania ta disolve parlamento y ta fiha eleccion nacional pa 23 di februari

(AP) – Presidente di Alemania, Frank-Walter Steinmeier, a ordena ayera e disolucion di e parlamento y a fiha e eleccion nobo pa dia 23 di februari, despues di e caida di e coalicion di e canciyer Olaf Scholz. Steinmeier a bisa cu esaki ta e unico manera pa duna e pais un gobierno stabiel cu por aborda su problemanan.

Scholz a perde un voto di confianza dia 16 di december y ta lidera un gobierno minoritario despues cu su coalicion di tres partido, cual tabata impopular y controversial, a cay dia 6 di november, ora cu Scholz a despedi di su minister di Finanzas den un disputa tocante con pa revitalisa e economia stagnante di Alemania.

Steinmeier a bisa cu e decision a ser tuma despues cu a consulta cu lidernan di partido y a conclui cu no tin acuerdo entre partidonan politico di Alemania pa forma un mayoria pa un gobierno nobo den e parlamento actual. "Precisamente den tempo dificil manera esaki, stabilidad ta rekeri un gobierno cu por tuma accion y un mayoria confiabel den parlamento," el a bisa durante su anuncio na Berlin.

"P'esey mi ta convenci cu pa e bon di nos pais, un eleccion nobo ta e manera corecto."

Mirando cu e constitucion despues di e Segunda Guera Mundial no ta permiti cu e Bundestag por disolve su mes, e decision a keda na Steinmeier si ta disolvi parlamento y convoca un eleccion. E tabatin 21 dia pa tuma e decision ey. Ora cu parlamento ser disolvi, eleccion mester tuma luga dentro di 60 dia. Lidernan di algun partido principal ya tabata di acuerdo cu e fecha di eleccion lo ta dia 23 di Februari, siete luna mas tempran cu loke originalmente a planifica.

Steinmeier a adverti tocante interferencia externo den e eleccion, mencionando cu esaki ta "un peliger pa democracia, no importa si ta scondi manera recientemente den e eleccion di Rumania, of publico, manera actualmente ta ser practica hopi intensivamente riba e plataforma X."

Un corte supremo na Rumania a anula e prome ronda di eleccion presidencial di e pais, despues di e acusacionnan cu Rusia tabata opera un campaña online coordinado pa promove un stranhero ultraderechista cu a gana e prome ronda.

E campaña ya ta na caminda. Encuestanan ta mustra cu e partido di Scholz a keda atras di e oposicion conservador Union, lidera pa Friedrich Merz. Vice-canciyer Robert Habeck di e partido ambientalista Greens, un otro partner di Scholz su gobierno, tambe ta busca pa keda den e puesto principal, aunke su partido ta atras den e encuestanan. Si e resultado di encuestanan ser confirma, e gobierno nobo lo probablemente ser lidera pa Merz como canciyer den coalicion cu al menos un otro partido.

Temanan clave ta inclui inmigracion, manera pa stimula e economia lento, y e miho manera pa yuda Ucrania den su lucha contra Rusia.

E partido populista y anti-inmigracion Alternative for Germany (AfD), cual ta mustrando un posicion fuerte den e encuestanan, a nomina Alice Weidel como su candidato pa canciyer, pero no tin ningun chens pa tuma e puesto pasobra otro partidonan ta rechasa di traha cu nan.

E sistema electoral di Alemania tradicionalmente ta produci coalicionnan, y encuestanan ta mustra cu ningun partido ta cerca di un mayoria absoluto riba su mes. Ta anticipa cu despues di eleccion lo tuma luga varios siman di negociacionnan pa forma un gobierno nobo.

Ta solamente e di cuarto biaha cu e Bundestag a ser disolvi bou di e constitucion despues di e Segunda Guera Mundial di Alemania. Esaki a pasa bou di canciyer Willy Brandt na 1972, Helmut Kohl na 1982 y Gerhard Schroeder na 2005. Schroeder a usa un voto di confianza pa fiha un eleccion tempran cual el a perde contra centro-derechista Angela Merkel.

Senegal ta bisa cu ta cera 'tur base militar stranhero,' un movecion dirigi riba trupanan Frances den e pais

(AP) – E prome minister di Senegal a bisa diahuebs cu e gobierno ta cera "tur base militar stranhero," un anuncio esencialmente dirigi contra Francia, e potencia colonial anterior di e nacion Oost-Africano.

Aunke prome minister Ousmane Sonko no a nombra explicitamente trupanan Frances, ningun otro forsa stranhero tin base militar na Senegal.

Francia a sufri di perdidanan similar den algun pais Oost-Africano durante e ultimo añanan, incluyendo Chad, Niger y Burkina Faso, unda trupanan Frances cu tabata presente durante hopi añanan a ser expulsa.

Sonko a haci e anuncio aki durante un declaracion di politica general na e Asamblea Nacional, sin duna un periodo pa e salida di trupanan Frances. E anuncio ta bin un luna despues cu presidente di Senegal, Bassirou Diomaye Faye, a bisa cu pronto no lo tin mas soldadnan Frances riba tera Senegales.

"E presidente di e republica a dicidi pa cera tur base militar stranhero den futuro," Sonko a bisa. E ministerio militar y di Relacionnan Exterior di Francia no a responde inmediatamente riba e anuncio.

Francia, un potencia colonial anterior den hopi parti di Africa, ta enfrentando oposicion di algun lidernan Africano tocante loke nan ta describi como un actitud despectivo y fuerte riba e continente.

Francia, cu ya a sali for di paisnan plaga pa rebelion manera Mali, Burkina Faso y Niger, a confirma diahuebs cu nan a entrega e prome di algun base na Chad.

E presencia militar permanente di Francia na Chad "ya no ta cumpli cu e expectativanan y interesnan di cada partido," segun e militarnan, y nan a nombra e retiro como parti di un "reconfiguracion di su sistema den Africa" desde 2022.

Paris a bisa anteriormente cu Francia ta purba reduci su presencia drasticamente den tur base na Africa, cu excepcion di Djibouti, incluyendo e 350 soldad Frances cu ta na Senegal. Nan a bisa cu nan por den su luga ofrece entrenamento di defensa of sosten militar specifico, basa riba necesidadnan expresa door di e paisnan, segun e oficialnan.

E gobierno nobo di Senegal, cual ta na poder pa menos di un aña, a tuma un posicion fuerte contra e presencia di trupanan Frances como parti di un reaccion mas amplio den e region contra loke hopi ta percibi como e legado di un imperio colonial opresivo.

ARUBA VANDAAG®

Zaterdag 28 december 2024 www.bondia.com Email: noticia@bon dia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044

Een kort bedankje voor onze trouwe lezers
Pagina 4

AVP en Futuro willen gezamenlijk een coalitie vormen

Pagina 3

Kamer van Koophandel ziet ook de waarde van transparantie

Toegang tot digitaal register mogelijk gratis tegen 2025

Pagina 4

Hoe de bevolking verder zal groeien

Arubanen wellicht al een minderheid in eigen land

Pagina 5

Forse behoefte aan een regeling voor langdurig onverdeelde huurgrond

De regeling ex artikel 3:200a t/m h BW is ingevoerd omdat het vaak lastig blijkt om een gemeenschap van goederen, die enige decennia onverdeeld is gebleven, via de notaris te verdelen vanwege het grote aantal rechthebbenden waarvan sommigen niet kunnen worden opgespoord.

Op grond van de regeling kan de feitelijke gebruiker van het onroerend goed of een rechthebbende met enige verknochtheid aan dat goed aan de rechter vragen om het goed aan hem in eigendom toe te kennen.

Het moet gaan om onroerende goederen die deel uitmaken van een gemeenschap die langdurig onverdeeld is gebleven waardoor aannemelijk is dat sprake is van rechthebbenden die niet kunnen worden opgespoord, althans van een groot aantal rechthebbenden die elk een verwaarloosbaar klein aandeel in het goed bezitten.

De regeling geldt ook voor beperkte rechten zoals het erfpachtrecht en het opstalrecht, maar niet voor huurgrond.

Huurgrond werd (aanvankelijk) door de overheid uitgegeven als landbouwgrond, zonder opstalrecht. Volgens het gronduitgiftebeleid van de Directie Infrastructuur en Planning (DIP) zijn de huurovereenkomsten die voor onbepaalde tijd zijn verstrekt oud en dateren vanaf 1880. Vaak zijn de huurders niet meer bekend. DIP heeft het voornemen om overeenkomsten voor huurgronden die niet meer in gebruik en onbebouwd zijn op te gaan zeggen. Van huurgronden die wel in gebruik en bebouwd zijn wordt beoogd deze in erfpacht om te zetten.

Het omzetten in erfpacht van huurgrond die deel uitmaakt van een langdurig onverdeeld gebleven gemeenschap, met deels onbekende of onvindbare rechthebbenden, zal echter lastig blijken omdat alle rechthebbenden aan de vestiging van het erfpachtrecht moeten meewerken.

Ook de verdeling door de rechter in de zin van artikel 3:185 BW van een woning die op huurgrond van de overheid staat is bezwaarlijk, omdat de rechter naar verklaringen van erfrecht zal vragen.

Volgens de memorie van toelichting op de regeling van artikel 3:200a BW bieden andere wettelijke bepalingen ook geen bevredigende oplossing voor het verdelingsperikel, bijvoorbeeld artikel 3:181 BW (onzijdig persoon), artikel 3:174 BW (vervangende toestemming), artikel 3:27 BW (eigendomsuitwijzing), artikel 4:204 BW (onbeheerde nalatenschap).

Een soortgelijke regeling als artikel 3:200a BW is nodig voor huurgrond waarbij de feitelijke gebruiker van het perceel of een rechthebbende aan de rechter vraagt om het exclusieve huurrecht op het perceel en de woning aan hem toe te kennen. De regeling kan in boek 7 van het burgerlijk wetboek worden ondergebracht, dat bijzondere overeenkomsten zoals de huurovereenkomst regelt. Desnoods kan de enige huurder, na toewijzing van het verzochte, het perceel via DIP in een erfpachtperceel laten omzetten.

Een positief economisch vooruitzicht...

En niet aangepakte structurele problemen...

Aan het eind van dit jaar is het uiteraard tijd om terug te blikken hoe het ons is vergaan, om daarna ook te kijken naar wat 2025 ons kan brengen. Allereerst de algemene economische zaken die aangeven dat de sterke economische groei van 2023 zich in 2024 heeft voortgezet, zozeer zelfs dat het niet uitgesloten is dat die groei de voorspellingen voor het jaar overstijgt.

Dit mag onder meer blijken uit de gegevens van de Sociale Verzekeringsbank (SVB) die aangeven dat in 2023 het aantal geregistreerde banen (vergelijking jan 2023 met jan 2024) met 5,2% is toegenomen, terwijl de vergelijking van de cijfers voor december 2023 en december 2024 een toename laat zien van liefst 11,5%.

Begin december 2024 telde het register van SVB 46.182 banen, terwijl op het laagste punt in de registratie van de laatste jaren, in februari 2021, het aantal banen 39.288 bedroeg, een verschil van 6.894 banen, hetgeen goed aangeeft waar wij indertijd stonden en momenteel zijn beland. Deze werkgelegenheidscijfers duiden in de richting van een mogelijk sterkere economische groei dan verwacht, hoewel de Centrale Bank van Aruba een nominale groei van het BBP van 10% voorspeld heeft, hetgeen iets minder zou zijn dan de 11,4% van de geschatte groei van 2023. Belangrijk bericht voor 2025 is echter dat rekening moet worden gehouden met een veel soberder groei van 2,1% nominaal, vooral doordat de investeringen in de bouw sterk terug zullen lopen; de meeste grote bouwprojecten zijn dan al opgeleverd. Wat de vooruitzichten voor de jaren daarna betreft, verwacht de Centrale Bank een reële groei van het BBP voor 2026 van 2,9%, van 2,6% in 2027 en 2,2% in 2028.

Betekent dit dan dat we een aantal goede jaren in het vooruitzicht hebben? Als je je wilt beperken tot de strikt economische groei, dan kan dat. Maar een blik op de wijdere wereld om ons heen maakt ons bewust van de risico's die we daar lopen. Om te beginnen de situatie in de Verenigde Staten, waar binnen minder dan een maand een andere president aantreedt, die al heel wat uitspraken heeft gedaan die nogal negatief kunnen uitpakken voor de Amerikaanse- en wereldeconomie. Een mogelijke handelsoorlog op basis van importtarieven, met China, Canada, Mexico en wellicht zelfs met de Europese Unie, kan leiden tot een drastische stijging van prijzen voor zowat alles, wat voor ons, die voor bijna 100% afhankelijk zijn van import, catastrofale gevolgen kan hebben. We hebben bijvoorbeeld al zeer hoge prijzen voor voedsel, hoewel volgens de officiële statistieken de inflatie geleidelijk aan het dalen is gedurende dit jaar. Dat kan best wel zo zijn, maar dat is niet wat de consument, en zeker niet die met de smalle beurs, aantreft als hij/zij boodschappen gaat doen.

Maar het internationale perspectief kan nog veel gecompliceerder worden. De oorlog tussen Oekraïne en Rusland zal niet noodzakelijkerwijs een wapenstilstand of een andere vorm van beëindiging van de vijandelijkheden kennen, ondanks de bewering van de nieuwe Amerikaanse president dat hij binnen 24 uur het einde van de oorlog kan regelen, iets wat hijzelf wellicht niet gelooft. Zijn buitengewoon buitensporige uitlatingen over Canada, Mexico, Panama en Groenland versterken de indruk dat het bijzonder moeilijk wordt om te voorspellen waar het beleid in dat land naartoe gaat, met alle gevolgen van dien voor ons land. Een belangrijk aspect van de genoemde tarievenoorlog kan zijn dat die kan leiden tot een behoorlijke daling van de koopkracht in de Amerikaanse samenleving, wat van aanzienlijk negatieve invloed kan zijn op de toestroom van Amerikaanse toeristen die we hebben kunnen ontvangen sinds het herstel na de coronacrisis.

Naast die internationale gebeurtenissen moeten we ook de aangelegenheden in eigen land in ogenschouw te nemen, die van invloed zijn op onze sociaaleconomische ontwikkeling. Dat nu het toerisme de wind in de zeilen heeft is maar de helft van het verhaal. We hebben waardering voor het feit dat de Gouverneur in zijn Kerstrede de risico's heeft genoemd die zijn verbonden aan "de stedelijke ontwikkeling ten koste van onze natuur en wat de klimaatsverandering voor ons eiland kan hebben", naast nog andere geuite zorgen. Onze waardering is vooral groot omdat tot niet zo lang geleden de regering alle activisten die terecht hun opinie uitten tegen de huidige doorgeschoten ontwikkeling in het toerisme, bijna als ware staatsvijanden tegemoet trad.

Bovendien zijn de problemen niet beperkt tot de grote en onnodige verwoesting van de natuur. De andere grote zweer in ons landschap die genoemd moet worden zijn de twee stedelijke centra die lijden onder het proces van verrotting van binnenuit, terwijl de urbanisatie buiten in de natuurgebieden nog steeds doorgaat. Een verschijnsel dat zich overal in de wereld heeft voorgedaan, maar er zijn landen waar de overheid wel naar oplossingen heeft gezocht. Er waren hier recentelijk verkiezingen, maar om nu te zeggen dat we iets vernomen hebben van een coherent plan voor verantwoorde stedelijke ontwikkeling, gericht op het herstel van de stadskernen van Oranjestad en San Nicolas, met de nodige aandacht voor woningbouw in die gebieden, dat was er gewoon niet. En dat, naar onze mening, om een heel simpele reden: de politieke partijen hebben geen benul van wat deze enorme taak zou inhouden. Men komt niet verder dan het lanceren van enkele slogans, zonder de kern van de zaak te treffen. Ons probleem is niet het scheppen van nog meer werkgelegenheid, we krijgen in de komende jaren daar veel meer van dan we in feite kunnen behappen. Ons probleem is dat onze bewindsmensen kennelijk ervan uitgaan dat zij een eiland kunnen besturen dat binnen 15 jaar tussen de 140.000 en 150.000 inwoners zal tellen, terwijl er nu al niet voldoende woningen zijn... Over al de problemen die we met de genoemde groei meekrijgen, hebben onze politici één woord hieraan horen besteden? Zijn zij zo slecht op de hoogte van wat ons te wachten staat, of achten zij het raadzaam om maar te zwijgen?

Een Landspakket gevuld met goede bedoelingen...

Of toch met iets meer...?

In de editie van 23 december van Bon Dia Aruba is verslag gegeven van de meest recente uitvoeringsrapportage van het Landspakket voor Aruba waarin wordt ingegaan op hetgeen de regeringen van Aruba en Nederland gezamenlijk hebben geformuleerd als hun intenties met die plannen en hoe de uitvoering tot op dit moment loopt. In het algemeen kan worden gezegd dat, als men zover komt om de beoogde plannen tot uitvoering te brengen, deze een werkelijke vooruitgang kunnen betekenen in het efficiënt functioneren van de overheid, wat uiteindelijk ten voordele zal zijn van de burger, met een betere dienstverlening op alle niveaus.

We zijn echter nog lang niet zo ver. De verbeterde opzet van de onderhavige rapportage zelf maakt duidelijk dat het overgrote deel van het werk nog plaats moet vinden, zoals we al recentelijk hebben becommentarieerd in een eerder redactioneel artikel. De woorden die het meest opvallen in deze rapportage, die de huidige stand van zaken weergeven, zijn "nog niet gestart". Laten we hopen dat van nu af aan de uitvoering sneller kan verlopen, wat grotendeels afhangt van beide regeringen. Zowel in Nederland als in Aruba kan er dan een nieuw kabinet aangetreden zijn die voor zichzelf uit moeten maken hoeveel druk zij willen zetten achter de uitvoering van de plannen. We kunnen ons voorstellen dat vanuit Nederlandse kant die druk aanzienlijk kan zijn maar we zijn niet overtuigd van diezelfde voortvarendheid aan Arubaanse zijde, gebaseerd op de decennialange ervaring die wij hebben met de uitvoering van dergelijke plannen.

Het hangt ook af van de intenties van de coalitieregering die dezer dagen vorm kan krijgen. We weten dat de Futuro-partij, als vaste minderheidspartner met een werkelijke sleutelpositie in welk nieuw kabinet ook, een behoorlijk ambitieus partijprogramma heeft, dat tendeert in de richting van grotere samenwerking binnen het Koninkrijk. Onder meer wordt dit duidelijk uit de publieke verklaring ten gunste van de invoering van een rijkswet financieel toezicht voor Aruba, wat wij bijzonder positief vinden maar de vrees is groot dat de twee grote partijen, welke ook uiteindelijk de coalitiepartner wordt, daar geen voorstander van zijn. Dit wil ook zeggen dat voor hen, de twee grote partijen, de Onderlinge Samenwerkingsregeling van het Koninkrijk niet zonder meer zal kunnen rekenen op goedwillende samenwerking, maar dat we meer zullen zien van wat de afgelopen vier jaar zichtbaar is geworden, van de ene vertraging na de andere, met altijd wel een argument dat logisch en geloofwaardig lijkt, zoals de verwijzing naar het gebrek aan wetgevingscapaciteit.

Willen we hiermee dan zeggen dat onze vorige en toekomstige regeringen van kwade wil zijn, daarbij gebruikmakend van de vertragingen om zaken niet tot uitvoering te brengen, omdat men eigenlijk de noodzaak of voordeel er niet van inziet, maar de Nederlandse druk ervaren en dan toch akkoord gaan, om daarna te bekijken hoe men de tijdsfactor in het eigen voordeel kan laten werken om niet tot uitvoering te komen? In algemene zin niet, maar er zullen toch heel wat agendapunten zijn waarbij de lokale politieke en culturele tradities een lastige rol kunnen spelen waarmee men rekening wil houden, maar aan tafel daar niets over zegt. In de praktische uitvoering wordt daarna bekeken hoe de zaak zodanig kan worden gekanaliseerd dat de veronderstelde 'heilige rechten' onaangeraakt kunnen blijven. Voorbeelden?

Hoe gaat de Arubaanse regering een situatie hanteren waarin een Arubaanse bewindsman niet zoveel meer te vertellen zal hebben over de evaluatie en bevordering van het overheidspersoneel? Als onze indruk correct is gaan we al in de richting van een gemoderniseerd systeem van prestatiebeoordeling van het overheidspersoneel, iets waar we absoluut achter staan, maar waarom zien we dan niet de vooruitgang die al geboekt had moeten worden? Bijvoorbeeld, men had al langer het huidige systeem van automatische salarisverhoging, op basis van de zg. 'periodieken', kunnen afschaffen maar men heeft ervoor gekozen om dit niet te doen, en waarom niet? Zoals eerder gesteld zal ook hier het argument gebruikt worden dat de Directie Wetgeving te veel werk heeft en bovendien 'andere prioriteiten' heeft. Dus het is geen prioriteit, ook niet als je al een aanvang maakt met het beoordelen van overheidsdienaren op grond van goed werk omdat je bang bent van de reactie van de ambtenaren en hun vakbonden? Dan had men dit niet met Nederland moeten afspreken.

Ook zien we dat er praktisch niet meer gesproken wordt over de fiscale hervorming, in de zin van de vereenvoudiging in het ware oerwoud aan belastingsoorten dat ons land rijk is, daarbij inbegrepen de vereenvoudiging van het belachelijk ingewikkelde systeem van douanetarieven. Daarentegen wordt uitsluitend nog gesproken over de verbetering van de inning en de naleving door de belastingbetaler in het systeem. Voor alle duidelijkheid, dat is goed werk dat ook zonder meer moet worden gedaan. Maar er is werkelijk geen lettergreep te vinden over de zaken die moeten plaatsvinden om het systeem efficiënter te laten werken waardoor de burger bevoordeeld wordt met een minder gecompliceerd systeem. Dat houdt ook in dat we blijven zitten met die verdomde belasting op bedrijfsomzetten (BBO) met diens inflatoire werking, die de geïmporteerde inflatie, waaraan we toch niet kunnen ontkomen, nog erger maakt. We begrijpen dat van de kant van de ondernemers men hier geen problemen mee heeft omdat de uiteindelijke rekening toch gepresenteerd wordt aan de eindconsument, dat gebeurt in elk land. Het enige probleem is wel en dat is tevens een vraag richting Nederland: heeft men Nederland ervan overtuigd dat we moeten blijven zitten met een dergelijke inflatoire belastingsoort terwijl bijna de hele wereld, inclusief Nederland zelf, allang is overgestapt op een Btw?

Wat is dan de conclusie van dit alles? Dat het probleem niet schuilt in de gesloten akkoorden maar in de uitvoeringsproblemen, omdat rekening moet worden gehouden met lokale 'partners' die hun privileges niet willen loslaten. We zijn nog ver verwijderd van het moment dat er minder rekening zal worden gehouden met de belangen van de ambtenaar en meer met de belangen van het volk...

Eindverslag Informateur aangeboden aan Gouverneur

Heden heeft de informateur, mevrouw Tisa LaSorte, haar eindverslag aangeboden aan de Gouverneur van Aruba. Op basis van haar bevindingen stelt de informateur vast dat de partijen AVP en Futuro gezamenlijk een coalitie willen vormen.

Door deze partijen is inmiddels ook overeenstemming bereikt over twee kandidaat formateurs, de heer Michiel G. Eman en mevrouw Gerlien L. Croes, die beide samen met deze taak kunnen worden belast.

De volgende stap in het formatieproces is de aanwijzing van de formateurs door de Gouverneur. Daaraan voorafgaand wordt op grond van de Landsverordening integriteit ministers een persoon die voor de functie van formateur wordt aangewezen, met diens toestemming, onderworpen aan een staatsveiligheidsonderzoek en een justitieel onderzoek.

Het verzoek tot het verrichten van beide onderzoeken wordt gedaan door de voorzitter van de Raad van Advies.

Foto: © Kabinet Gouverneur Aruba

ARUBA VANDAAG

Kamer van Koophandel ziet ook de waarde van transparantie

Toegang tot digitaal register mogelijk gratis tegen 2025

Als het Ministerie van Economische Zaken instemt met een verhoging van de registratiebijdrage voor bedrijven, kan de heffing voor toegang tot het digitale register van de Kamer van Koophandel worden afgeschaft. Dit verklaarden voorzitter van de Kamer van Koophandel Diederik Kemmerling en directeur Martijn Balkestein deze week. De gesprekken hierover zijn reeds gestart, bevestigde demissionair minister Geoffrey Wever.

Het onderwerp van betaalde toegang blijft een veelbesproken kwestie binnen de gemeenschap. Tegelijkertijd maken al banken, advocatenkantoren en zelfs overheidsdepartementen gebruik van de abonnementsdienst, die toegang biedt tot het register.

"We willen ook dat het register digitaal toegankelijk is voor iedereen en het liefst gratis. Maar we hebben jaarlijkse kosten van tussen de 350.000 en 400.000 florin om het volledige geautomatiseerde systeem van de Kamer van Koophandel, inclusief beveiliging, te onderhouden," aldus Balkestein. "Dat zijn uitgaven die we niet kunnen dekken met alleen de bijdragen van bedrijven die zich registreren." Bovendien heeft de Kamer van Koophandel, ondanks inflatie, haar registratiekosten sinds 2009 niet verhoogd, wat betekent dat ze meer dan 20 procent aan stijgende kosten absorbeert.

De wens is om het systeem in de toekomst open te stellen. Mocht er een bijdrage nodig zijn of als het digitale systeem zou worden stopgezet, benadrukte Balkestein dat dit gebaseerd is op diensten van verschillende leveranciers uit Nederland en Aruba. Daarnaast ontvangt de Kamer van Koophandel geen subsidie van de overheid en is ze afhankelijk van slechts twee inkomstenbronnen: de jaarlijkse bijdragen van bedrijven en de samenvattingen die jaarlijks ongeveer 360.000 florin opleveren. Het is overigens opgemerkt dat bedrijven nalatig zijn in het betalen van hun bijdrage, wat voor extra kosten zorgt.

Sinds 2022 wordt geprobeerd om goedkeuring van minister Geoffrey Wever te verkrijgen voor een verhoging van de bedrijfstoeslag, maar deze minister heeft dat voorstel herhaaldelijk afgewezen. Intussen heeft de Kamer van Koophandel een oude wet herzien, maar zonder een nieuwe financiële regeling. "Op een gegeven moment moet worden gerealiseerd dat ofwel de digitale diensten betaald blijven, of dat het systeem volledig stopt."

De wet die de Kamer van Koophandel reguleert, stelt dat de instelling ervoor moet zorgen dat haar klanten toegang hebben tot informatie, maar vereist niet dat deze digitaal toegankelijk is. "Tot nu toe kan men nog steeds gratis informatie verkrijgen bij de Kamer van Koophandel." De registers met aandeelhouders en UBO's (ultimate beneficial owners) blijven echter niet openbaar.

Transparantie

Zowel Kemmerling als Balkestein benadrukken dat ze geloven in transparantie en hopen het systeem in de toekomst weer gratis open te stellen voor de gemeenschap. Volgens hen denkt minister Wever er hetzelfde over en heeft hij in principe ingestemd met veranderingen, "maar hij is demissionair. We denken dat het mogelijk is om tegen 2025 informatie gratis toegankelijk te maken," voegde Balkestein eraan toe. "Dat is logisch, maar het is belangrijk te beseffen dat dit kosten met zich meebrengt."

Het plan is om de bedrijfstoeslag te verhogen met 20 florin, zoals al in het wetsvoorstel van 2019 was voorgesteld toen de wet werd aangepast. "Zelfs dan blijven we goedkoper dan andere Nederlandse Caribische eilanden," benadrukte de directeur van de Kamer van Koophandel. Hij verklaarde ook dat hij met de minister wil overleggen om de kosten beter af te stemmen op de juridische structuur van bedrijven. "Een VBA (vennootschap met beperkte aansprakelijkheid) is bijvoorbeeld goedkoper om op te richten en betaalt minder bijdragen aan de Kamer van Koophandel dan een NV. Voorheen hadden we meer NV's, maar nu zijn er vooral meer VBA's of eenmanszaken, die samen bijna 98 procent van de nieuwe bedrijven vormen. De meerderheid betaalt dus het laagste bedrag aan bijdragen, wat de situatie veel moeilijker maakt om te onderhouden." Het voorstel is om een systeem te introduceren zoals in Nederland en Bonaire, waar een zogenaamd 'flex-tarief' gebaseerd is op de juridische structuur van een bedrijf, om de discussie over het kapitaal binnen een bedrijf te vermijden. Dit betekent ook dat het bijdragebedrag gebaseerd zal zijn op de hoeveelheid werkuren die het personeel van de Kamer van Koophandel aan de oprichting van individuele bedrijven besteedt. "De prijs moet het werk van de Kamer van Koophandel weerspiegelen," aldus Balkestein.

Bijdrage is wettelijk

Diederik Kemmerling gaf aan dat het heffen van kosten voor digitale toegang tot het register niet iets is waar het bestuur van de Kamer van Koophandel blij mee is, "omdat er al veel kosten zijn voor bedrijven op Aruba. Maar dit is noodzakelijk om de uitgaven te dekken en de financiële gezondheid van de instelling te beschermen. De Kamer van Koophandel werkt niet op winstbasis, maar we willen wel onze uitgaven dekken." Zowel de voorzitter als de directeur benadrukken dat de huidige wet ruimte biedt om kosten in rekening te brengen voor het gebruik van de infrastructuur.

Nu de minister bereidheid heeft getoond om akkoord te gaan met een verhoging van de bijdragen, is de kans groot dat de gemeenschap tegen 2025 weer gratis toegang zal hebben tot het digitale register van de Kamer van Koophandel. "Aan de andere kant biedt de abonnementsdienst meer informatie dan wat normaal beschikbaar is in het openbare register," voegde Balkestein toe.

Beste lezers van Aruba Vandaag,

Aan het einde van 2024 willen we een moment nemen om u, onze trouwe lezers, uit de grond van ons hart te bedanken. Uw steun en betrokkenheid betekenen alles voor ons kleine, maar toegewijde team. Elke week hebben we met passie en inzet gewerkt om u de beste krant in het Nederlands te bieden, met nieuws dat u informeert over de belangrijkste onderwerpen die onze gemeenschap raken.

Terwijl we uitkijken naar 2025, wensen wij u een jaar vol voorspoed, geluk en gezondheid. Met een nieuwe regering die binnenkort aantreedt, hopen we dat deze verandering stabiliteit, welvaart en vrede zal brengen voor onze gemeenschap. Samen kunnen we bouwen aan een beter Aruba.

Dank u voor uw vertrouwen en steun. We kijken ernaar uit om u in 2025 te blijven informeren en inspireren.

Met warme groet en de beste wensen,
Het team van Aruba Vandaag

Hoe de bevolking verder zal groeien

Arubanen wellicht al een minderheid in eigen land

Gedurende en onmiddellijk na de recente parlementaire verkiezingen is bij onze redactie de vraag opgekomen hoe de Arubaanse bevolking zich aan het ontwikkelen is, gezien het aantal potentiële stemmers in die verkiezingen, dat lager was dan in verschillende voorgaande verkiezingen.

Om hiervan een indruk te geven, het volgende overzicht:
De tendens die we kunnen zien in tabel 1 is dat:
Wij gaan terug naar een iets grotere bevolking, zoals die was vlak vóór de coronacrisis. Tijdens de pandemie vertrok een relatief grote groep personen, vooral van Nederlandse nationaliteit, zowel op Aruba geboren als elders.

Het percentage van de totale bevolking dat stemrecht heeft is relatief stabiel gebleven in de onderzochte periode, rond de 65% van het totaal.

Noot: de personen die stemrecht hebben zijn onder te verdelen in de groep van in Aruba geboren Nederlanders, de elders geboren Nederlanders, die onder te verdelen zijn in de groep elders geboren Nederlanders, met daarnaast de groep personen van Nederlandse nationaliteit die in Aruba hun naturalisatieproces hebben voltooid.
Bovenomschreven situatie die een zekere stabiliteit suggereert, wat op zich geen zorg wekt, laat toch nog de vraag open hoe de demografische ontwikkelingen zullen zijn in de naaste toekomst. Ook de vraag of nu al eventueel gegevens beschikbaar zouden zijn over die bevolkingsontwikkeling. Op zoek naar een antwoord kwam de redactie uit bij een studie van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) van Aruba, die een projectie geeft van de verwachte bevolkingsontwikkeling tussen 2020 en 2040. De analyse van het CBS geeft een onderverdeling naar geslacht, geboorteplaats (in Aruba of in het buitenland) en leeftijdscategorieën van vijf jaar. Om de tabel voor dit doel zo eenvoudig mogelijk te houden, zijn de leeftijd en geslacht buiten het hier volgende overzicht gehouden.

Uit de hier beschikbare gegevens kunnen we concluderen dat het in Aruba geboren deel van de bevolking steeds kleiner wordt en op een gegeven moment zelfs een minderheid in eigen land kan worden, terwijl de meerderheid elders zal zijn geboren. Die tendens wordt veroorzaakt door enkele demografische factoren:
een forse teruggang in het aantal geboorten in de laatste jaren;
een geleidelijke stijging van de sterfte, die op dit moment bijna op hetzelfde niveau is beland als het aantal geboorten. Er is dus geen natuurlijke aanwas van de bevolking meer;
gedurende een aanzienlijk aantal jaren is sprake van een emigratie van in Aruba geboren personen die behoorlijk groter is dan het aantal dat jaarlijks remigreert naar Aruba. Dit gecombineerd met de tegengestelde ontwikkeling bij de in het buitenland geboren personen, met name die van een andere nationaliteit, die een duidelijk immigratieoverschot laat zien.

Om terug te komen op de invloed van de demografische ontwikkelingen op de verkiezingen: wat het aantal personen met stemrecht betreft kan dit ongeveer op hetzelfde niveau blijven ondanks dat het aantal op Aruba geboren personen terugloopt, vanwege de volgende factoren:
Het aantal stemmers hangt af van het aantal personen van Nederlandse nationaliteit, elders geboren en met stemrecht op grond van leeftijd en duur van verblijf in Aruba;
Het aantal personen dat de Nederlandse nationaliteit verwerft door naturalisatie, met stemrecht qua leeftijd.

Ook moet bij de hier gepresenteerde gegevens rekening worden gehouden met de omstandigheid dat de tweede generatie migranten die in Aruba zijn geboren in de categorie 'in Aruba geboren' worden geplaatst. Vandaar dat het deel van de burgers met stemrecht ongeveer op gelijke hoogte blijft omdat die deels geleidelijk aangevuld wordt door de 'nieuwe Nederlanders', maar dat neemt niet weg dat Aruba geleidelijk aan een land wordt met een merendeels in het buitenland geboren bevolking.

Tabel 1

Verkiezingsjaar	2024	2021	2017	2013	2009
Totale Bevolking	107.747	107.700	108.735	105.675	101.664
Totaal Stemmers	69.824	70.285	70.750	68.758	64.602
% Stemmers/Totasl Bev.	64,8	65,2	65	65	63,5

Bron: CBS Aruba; gobierno.aw; Wikipedia

Tabel 2

	2020	2025	2030	2035	2040
Totale Bevolking	108.166	111.628	114.239	115.978	116.918
In Aruba Geboren	68.235	67.982	67.327	66.243	64.894
Elders Geboren	39.930	43.646	46.912	49736	52.024
% In Aruba Geb.	63	60,9	58,9	57,1	55,5

Bron: CBS Aruba: Aruban-born and Foreign-born population 2020 - 2040

Het probleem van de illegale migranten

De hierboven gepresenteerde cijfers betreffen uitsluitend de personen die op wettige wijze ingeschreven staan in het Bevolkingsregister. Het betreft de in Aruba geboren Nederlanders, de elders geboren Nederlanders, de personen die in Aruba zijn genaturaliseerd en de personen die elders zijn geboren en een andere nationaliteit hebben en over een geldige verblijfstitel beschikken. Het betreft dus niet de migranten die hier verblijven zonder geldige verblijfsvergunning, die volgens uitspraken van de overheid zelf, in het geval van de Venezolaanse migranten, een groep betreft van ongeveer 17.000 personen. De totale groep illegaal verblijvende buitenlanders kan dus makkelijk nu 20.000 of meer personen betreffen.

Het aandeel van de niet in Aruba geboren ingeschreven personen zou snel de door het CBS gepresenteerde aantallen kunnen overstijgen, afhankelijk van de maatregelen die de overheid al of niet neemt omtrent het verlenen van een wettelijke status aan deze groep. We hebben geen kennis van de factoren die door het CBS in hun projectie zijn meegenomen, als daarbij al rekening is gehouden met de voorspelbare vraag naar arbeidskrachten en of daarbij van een zekere vorm van legalisering van illegaal verblijvende personen is uitgegaan.

Indien wij de genoemde 20.000 migranten toevoegen aan het bevolkingsaantal van 2025, dan brengt dat ons op een totale bevolking van ca. 131.000 personen, waarbij de niet in Aruba geboren personen nu al 51,8% van de bevolking zouden vormen. De door de projecties van het CBS aangegeven tendensen in de richting van een voornamelijk elders geboren bevolking kan dus nu al werkelijkheid zijn.

Premier en minister van Justitie wijzen beschuldigingen van lokale media af

In een persverklaring hebben demissionair premier Evelyn Wever-Croes en demissionair minister van Justitie Rocco Tjon beschuldigingen van een lokaal mediakanaal ontkend waarin werd beweerd dat zij over een politieportofoon beschikten.

Volgens het mediakanaal zou een journalist, verbonden aan een politieke partij, tijdens een gesprek op een feest hebben verklaard dat het mediakanaal een afspraak had gemaakt met de betreffende partij. Het mediakanaal suggereerde zelfs dat er journalisten zijn die als "spookambtenaar" werken, aangezien zij in de media werkzaam zijn maar op de loonlijst van de overheid staan.

Het lokale mediakanaal meldde verder dat de journalist in kwestie op het feest had verklaard dat twee ministers een politieportofoon zouden hebben, maar specificeerde niet welke ministers. Zonder enige bevestiging werd door het mediakanaal gesuggereerd dat de premier en de minister van Justitie de bewuste ministers waren.

Demissionair premier Evelyn Wever-Croes en minister van Justitie Rocco Tjon reageerden via een persbericht waarin zij deze speculaties nadrukkelijk ontkenden.
De premier verzekerde dat zij geen politieportofoon bezit en deze ook nooit heeft gehad. "Terwijl Aruba zich in een vredige en ontspannen sfeer voorbereidt op Kerst, is er een bepaalde mediaorganisatie die de sfeer probeert te verpesten met hun misleiding. Op hun website benadrukken ze dat premier Evelyn Wever-Croes over een politieportofoon zou beschikken. Het is triest dat ze zelfs tijdens de feestdagen niet kunnen stoppen met hun leugens!" aldus het persbericht.
De premier verwierp het bericht en bestempelde het als "fake news."

Ook minister Rocco Tjon verwierp het bericht en verzekerde dat de overheid geen politieportofoons in bezit heeft. Hij verklaarde dat zelfs de commissaris van politie heeft bevestigd dat geen enkele minister een politieportofoon bezit.

"Als minister van Justitie en Sociale Zaken, verantwoordelijk voor het Korps Politie Aruba, kan ik garanderen dat geen enkele minister, OOK IK NIET als minister van Justitie, een politieportofoon heeft! Bovendien heb ik er nooit een gehad, omdat daar geen noodzaak voor is," benadrukte hij.

Hij legde uit dat hij contact heeft opgenomen met commissaris Robert Candelaria, die hem bevestigde dat geen enkele overheidsfunctionaris over een portofoon beschikt. Hij benadrukte dat het politiekorps alle zaken met betrekking tot portofoons beheert en daar ook een registratie voor bijhoudt.

Gebruik van politieportofoons en journalistieke praktijken
Het onderwerp van het gebruik van politieportofoons en journalisten die informatie en/of nieuws verkrijgen op een manier die niet in overeenstemming is met de wet, staat de laatste tijd volop in de belangstelling. Dit komt mede door de uitspraak van de rechter op 18 december in de zaak "New York," waarin vier lokale journalisten schuldig werden bevonden aan schending van officiële geheimhouding en omkoping.

De verdachten, geïdentificeerd als R.P.L, B.L.R.K, N.E.A.G en N.M.Q.C.d.A, werden beschuldigd van het gezamenlijk en opzettelijk schenden van geheimen die zij wisten dat ambtenaren, in verband met hun functie, verplicht waren te bewaren. Dit zou hebben plaatsgevonden van januari 2021 tot en met 22 maart 2023. Ze werden ook beschuldigd van deelname aan een organisatie met als doel strafbare feiten te plegen, zoals corruptie van een ambtenaar, omkoping en schending van werkgerelateerde geheimhouding.

Van de aanklachten werden drie verdachten schuldig bevonden aan omkoping. Alle vier werden vrijgesproken van deelname aan een criminele organisatie, maar schuldig bevonden aan schending van de officiële geheimhoudingsplicht van een politieagent.

Agenda en Uitvoeringsrapport van het Landspakket:

Financiële hervorming belooft Aruba's fiscale basis te versterken ten gunste van iedereen

Onlangs heeft Staatssecretaris voor Koninkrijksrelaties, Zsolt Szabo, de Agenda en het Uitvoeringsrapport van de hervormingen in het Landspakket, overeengekomen met Nederland, gepubliceerd. In het hoofdstuk over Financieel Beheer worden de tot nu toe behaalde resultaten geanalyseerd en de uitdagingen die nog steeds bestaan besproken.

In de afgelopen jaren is Aruba begonnen aan een transformerende reis om de efficiëntie en verantwoordelijkheid van zijn financieel beheersysteem te versterken. Dit proces, dat geworteld is in transparantie en structurele hervorming, sluit aan bij de nationale en internationale doelen. Door moderne praktijken toe te passen en zich aan te passen aan wereldwijde standaarden, streeft Aruba ernaar zijn financieel beheer te optimaliseren en dit als een pijler te gebruiken voor goed bestuur en publiek vertrouwen.

Doelen van financiële hervorming
Het algemene doel is ervoor te zorgen dat de Arubaanse overheid "onder controle" opereert met betrekking tot haar overheidsfinanciën. Dit omvat een nauwkeurige en effectieve beheersing van de begrotingscyclus en een uitgebreid financieel kader dat voldoet aan de wetgeving. Tegelijkertijd belooft dit systeem duidelijke en nauwkeurige rapportages aan het parlement te bieden, waardoor verantwoordelijkheid en publiek vertrouwen worden bevorderd.
De financiële hervormingsinitiatieven in Aruba zijn gekoppeld aan verschillende Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG's), waaronder fatsoenlijk werk en economische groei (SDG 8), duurzame steden en gemeenschappen (SDG 11) en klimaatactie (SDG 13). Deze inspanningen benadrukken het belang van financieel beleid als basis voor duurzame en inclusieve ontwikkeling.

Bereikte resultaten en vooruitgang
Een aantal kritieke doelstellingen is al behaald als onderdeel van de agenda voor financiële hervormingen. Dit omvat de introductie van nieuwe rapportagestandaarden en verbeteringen in de begrotingsvoorbereiding, zoals de goedkeuring van het Voorjaarsbegrotingsmemorandum. Daarnaast zijn de actualisatie van regelgeving voor overheidsopdrachten en een uitgebreide evaluatie van de financiële gegevensvoorziening van de Douanedienst afgerond.
De overheid heeft ook een blauwdruk ontwikkeld voor de optimalisatie van financiële processen. Dit omvat de invoering van het 'Drie-Lijnen-model', dat de rollen en verantwoordelijkheden binnen operationele, management- en auditlagen definieert, waardoor risicobeheersing en kwaliteitscontrole worden verbeterd.

Aandacht voor uitdagingen
Hoewel de vooruitgang opmerkelijk is, blijven er uitdagingen bestaan. De introductie van nieuwe regelgeving voor overheidsopdrachten en financieel beheer heeft vertraging opgelopen door wetgevende en administratieve knelpunten.
Evenzo vereisen inspanningen om financiële processen te centraliseren en te automatiseren met behulp van verbeterde sjablonen, training en systemen meer investeringen en externe expertise.
Om deze uitdagingen het hoofd te bieden, maakt Aruba gebruik van technische ondersteuning en expertise. Het gebruik van SAP-specialisten was bijvoorbeeld cruciaal bij het verbeteren van de traceerbaarheid en integriteit van financiële documentatie binnen belangrijke overheidsdiensten.

Toekomstperspectief
Vooruitkijkend richt Aruba's financiële hervormingsagenda zich op diverse strategische initiatieven. Dit omvat de gefaseerde implementatie van een herzien financieel rapportagekader, met als doel 2026, en de uitrol van een geïntegreerde begrotingstoepassing om het opstellen en monitoren van begrotingen te vereenvoudigen.
Daarnaast ligt er een sterke nadruk op training van eerstelijnsmanagers op het gebied van risico- en kwaliteitscontrole om ervoor te zorgen dat zij zijn uitgerust om toezicht te houden op primaire financiële processen.

Een ander cruciaal aandachtspunt is de verbetering van subsidiebeheer. Met plannen om bestaande subsidieovereenkomsten te evalueren en een nieuw subsidiekader te ontwikkelen tegen 2026, streeft de overheid naar meer efficiëntie en verantwoordelijkheid in deze sector.

Brede impact
De financiële hervormingen zijn niet alleen technisch, maar vertegenwoordigen ook een breder engagement voor goed bestuur en excellentie in de publieke dienstverlening. Door een robuust financieel kader op te zetten, legt Aruba de basis voor transparantere besluitvorming en effectiever gebruik van publieke middelen. Dit stelt het land in staat beter in te spelen op de behoeften van zijn burgers en zijn langetermijnontwikkelingsdoelen te bereiken.
Als conclusie benadrukt het rapport dat de weg naar financiële hervorming een voorbeeld is van Aruba's toewijding om een efficiëntere, transparantere en verantwoordelijkere publieke administratie te creëren. Hoewel er nog uitdagingen zijn, tonen de tot nu toe behaalde resultaten de vastberadenheid en het vermogen van de overheid tot innovatie. Naarmate deze hervormingen zich ontwikkelen, beloven ze Aruba's fiscale fundament te versterken, zodat publieke middelen effectief en rechtvaardig worden beheerd ten voordele van iedereen.

Samenwerking met andere partijen betekende geen succes

Marisol Tromp: verkiezingsresultaat laat zien dat Aruba geen verandering wil

"Het is niet de eerste keer dat ik buiten de politiek sta. Maar hoe lang dit zal duren, weet ik niet." Zo sprak de leider van MAS, vertrekkend parlementariër Marisol Tromp, met Bon Dia Aruba. In een uitgebreid gesprek na de verkiezingen vertelde Tromp dat ze zich rustig voelt en blij is dat ze tijd met haar kinderen kan doorbrengen, maar dat ze nog geen definitieve beslissing heeft genomen over wat er zal gebeuren na de installatie van het nieuwe parlement in januari.

Marisol Tromp en haar partij MAS verloren hun twee zetels in het parlement van Aruba, iets wat de politica enigszins verraste, hoewel het niet geheel onverwacht was. Ze reageerde niet meteen omdat ze op reis was naar Nederland voor de herdenking van 70 jaar Statuut, en daarna op een reis met haar jongste zoon, die zich voorbereidt om in het buitenland te gaan studeren. Het waren momenten die Marisol Tromp hielpen reflecteren op de verkiezingsresultaten. Hoewel Tromp had verwacht dat MAS zou terugvallen, "had ik niet verwacht dat de resultaten 'nul' zouden zijn. Maar ook niet voor de andere partijen, zoals Accion21 en Raiz. Ik had niet verwacht dat alle kleine partijen uit het parlement zouden worden geveegd."

En hoewel de grote partijen formeel negen en acht zetels hebben behaald, is de realiteit dat AVP en MEP beiden zes zetels kregen. "Ik tel die extra zetels niet mee, want dat zijn cadeautjes die onze kleine partijen aan hen hebben gegeven. Het is dan ook verbazingwekkend dat het volk voortdurend heeft gezegd niet meer te willen weten van die twee partijen, omdat ze er genoeg van hebben, en toch zien we dat beide partijen dezelfde steun behouden."

Volgens haar en kijkend naar de verdeling van de zetels lijkt het erop dat Aruba niet verandert. "Men dacht dat de gemeenschap iets nieuws wilde, en op zijn minst een combinatie, maar behalve FUTURO en PPA heeft men niet gestemd voor verandering." Tromp vindt het opmerkelijk dat de PPA een zetel heeft gekregen, gezien de status van haar leider Otmar Oduber. "Dat vind ik schokkend, dat Aruba net als St. Maarten en Curaçao wordt, waar men zich geen zorgen maakt als iemand verdachte is en mogelijk veroordeeld kan worden. Hetzelfde gebeurde met de steun voor Paul Croes en Benny Sevinger, en toch stemt men op iemand die mogelijk een veroordeling kan krijgen."

Redenen
Volgens Marisol Tromp kunnen de redenen waarom haar partij zoveel stemmen verloor, uiteenlopend zijn. Toegang tot financiële middelen voor de campagne was moeilijk, terwijl het bereiken van de gemeenschap veel geld kostte. Bovendien had MAS, net als veel andere partijen, moeite om nieuwe kandidaten te vinden die bereid waren op de lijst te staan. "Ik heb veel mensen benaderd, maar hoewel ze zeiden politiek interessant te vinden en een bijdrage te willen leveren, wilden ze niet geconfronteerd worden met de negatieve kant die een onderdeel is geworden van de politiek op Aruba. De Arubaanse gemeenschap is klein, de afstand tot het nemen van beslissingen is kort, en aangezien men elkaar vaak tegenkomt, speelt dit allemaal een rol bij de beslissing om de politiek in te gaan of niet. Op Aruba, waar politiek overal bij betrokken is, speelt dit een grote rol."

Het ironische is dat er juist meer professionele mensen nodig zijn in de Arubaanse politiek, en dat de partijen die dit als doel stelden (volgens hun partijprogramma's, zoals RAIZ, Accion21, LPR en MAS) geen steun kregen. "Er kunnen duizend factoren meespelen. Maar juist de partijen die voortdurend kritisch waren en controleerden hoe belastinggeld werd uitgegeven, vielen terug."

Beloften
Voor Marisol Tromp ligt haar zorg bij de partijen die zetels hebben behaald en beloftes hebben gedaan die moeilijk waar te maken zullen zijn, gezien de financiële situatie van Aruba en de verplichtingen met Nederland. Het zijn beloftes die bij elke verkiezing terugkomen. "Wij van MAS kozen ervoor om geen beloftes te doen, omdat we realistisch en praktisch waren. We zitten vast aan een landspakket, maar geen van de grote partijen heeft dat benoemd."

Samenwerken met andere partijen
Een van de kritieken op de kleine partijen was dat er geen pogingen waren om samen te werken en zo te zorgen dat "stemmen niet verloren zouden gaan." Voor Tromp was samenwerken met een andere partij geen optie, omdat ze dat al had geprobeerd en het resultaat voor haar niet positief was. "Toen ik me aansloot bij POR, samen met Andin Bikker, Otmar Oduber en mijzelf, was het resultaat voor mij niet goed. Toen verloor ik veel meer stemmen, zelfs meer dan nu. Destijds zakte ik onder de 500 stemmen. Mensen vonden de samenwerking tussen de leiders niet leuk. In het geval van FUTURO werkte het nu wel, maar mijn ervaring was anders. Als het om een politicus met een geschiedenis gaat, blijft het risico dat anderen de samenwerking niet steunen vanwege die persoon."

Een andere factor die zeker invloed had op hoe de gemeenschap stemde, was het thema LGBTQ+, volgens Marisol Tromp. MAS sloot zich aan bij anderen zoals Accion21 en RAIZ om deze zaak te steunen, en het lijkt erop dat ze daar de prijs voor hebben betaald. MEP en AVP gebruikten verschillende tactieken om als partij geen mening te geven, en de uitslag liet zien dat dit voor hen werkte. Met andere woorden, samenwerken met een andere partij met een duidelijke mening werkt volgens Tromp ook niet.

Aruba Vandaag zal meer van het uitgebreide interview met drs. Marisol Tromp publiceren in een volgende editie.

Hoge Raad houdt Curaçaose masterlicentiehouders verantwoordelijk voor niet-betaalde casinowinsten

(CuraçaoChronicle) – In een baanbrekende uitspraak heeft de Nederlandse Hoge Raad bepaald dat houders van masterlicenties in de gokindustrie van Curaçao verantwoordelijk zijn voor het naleven van licentievoorwaarden door hun sublicentiehouders, waaronder het uitbetalen van spelerswinsten. De zaak benadrukt de voortdurende inspanningen van het Caribische eiland om zijn goksector te hervormen.

Overwinning voor speler tegen Bahsine Casino

De uitspraak vloeit voort uit een rechtszaak van een Turkse gokker die 620.000 Turkse lira (ongeveer €16.100) had gewonnen bij Bahsine, een online casino geëxploiteerd door Trigonon Group NV onder een sublicentie van Cyberluck Curaçao NV. Toen de speler zijn winst wilde opnemen, werd zijn account plotseling gesloten.

De Stichting Belangenbehartiging Gedupeerden Online Kansspelen (SBGOK), geleid door de Nederlandse journalist Nardy Cramm, nam de zaak over om de niet-betaalde winst te innen. De rechtbank oordeelde dat zowel Trigonon als Cyberluck aansprakelijk waren en benadrukte dat Cyberluck, als masterlicentiehouder, had gefaald om ervoor te zorgen dat zijn sublicentiehouder de licentievoorwaarden naleefde.

Handhaving van verantwoordelijkheid

Cyberluck voerde aan dat de opgelegde sancties buitensporig en onrechtvaardig waren, maar de rechtbank wees hun beroep af. De uitspraak bevestigde dat masterlicentiehouders de ultieme verantwoordelijkheid dragen voor het toezicht op de acties van hun sublicentiehouders.

De rechtbank merkte ook op dat Curaçao's gedecentraliseerde licentiesysteem wijdverbreid misbruik heeft mogelijk gemaakt, mede door een gebrek aan adequaat toezicht. Deze zaak wordt gezien als een cruciale stap in het verantwoordelijk houden van gokoperators.

Hervormingen in de goksector

De beslissing sluit aan bij de recente invoering van de Landsverordening op de Kansspelen (LOK) op Curaçao, die het verouderde tweelicentiesysteem vervangt. Onder het oude model verleenden bedrijven zoals Cyberluck sublicenties aan andere exploitanten, een praktijk die werd bekritiseerd vanwege het gebrek aan regulering.

De nieuwe wetgeving beoogt het toezicht te centraliseren en vereist dat voormalige sublicentiehouders overstappen naar een robuuster en verantwoordelijker licentiekader.

Brede implicaties

Hoewel deze uitspraak Cyberluck niet verplicht om de gokker direct te betalen, benadrukt het de toenemende focus op verantwoordelijkheid binnen Curaçao's goksector. De hervormingen en rechterlijke uitspraken moeten spelers beschermen en het imago van het eiland in de mondiale gokindustrie herstellen.

SBGOK, dat met succes geld heeft teruggevorderd voor spelers die zijn opgelicht door offshore-casino's, blijft een cruciale rol spelen in de belangenbehartiging van slachtoffers van malafide operators.

Een veranderend landschap

De financiële en juridische problemen van Cyberluck, waaronder een verloren smaadzaak tegen SBGOK's Nardy Cramm, illustreren de uitdagingen waarmee bedrijven worden geconfronteerd die de evoluerende regelgeving niet naleven.

Terwijl Curaçao zijn gokhervormingen voortzet, dient de beslissing van de Nederlandse Hoge Raad als waarschuwing voor andere exploitanten en als een baken van hoop voor gedupeerde spelers wereldwijd.

Nederlandse Hoge Raad houdt Curaçaose masterlicentiehouders verantwoordelijk voor niet-betaalde casinowinsten

(CuraçaoChronicle) – In een baanbrekende uitspraak heeft de Nederlandse Hoge Raad bepaald dat houders van masterlicenties in de gokindustrie van Curaçao verantwoordelijk zijn voor het naleven van licentievoorwaarden door hun sublicentiehouders, waaronder het uitbetalen van spelerswinsten. De zaak benadrukt de voortdurende inspanningen van het Caribische eiland om zijn goksector te hervormen.

Overwinning voor speler tegen Bahsine Casino

De uitspraak vloeit voort uit een rechtszaak van een Turkse gokker die 620.000 Turkse lira (ongeveer €16.100) had gewonnen bij Bahsine, een online casino geëxploiteerd door Trigonon Group NV onder een sublicentie van Cyberluck Curaçao NV. Toen de speler zijn winst wilde opnemen, werd zijn account plotseling gesloten.

De Stichting Belangenbehartiging Gedupeerden Online Kansspelen (SBGOK), geleid door de Nederlandse journalist Nardy Cramm, nam de zaak over om de niet-betaalde winst te innen. De rechtbank oordeelde dat zowel Trigonon als Cyberluck aansprakelijk waren en benadrukte dat Cyberluck, als masterlicentiehouder, had gefaald om ervoor te zorgen dat zijn sublicentiehouder de licentievoorwaarden naleefde.

Handhaving van verantwoordelijkheid

Cyberluck voerde aan dat de opgelegde sancties buitensporig en onrechtvaardig waren, maar de rechtbank wees hun beroep af. De uitspraak bevestigde dat masterlicentiehouders de ultieme verantwoordelijkheid dragen voor het toezicht op de acties van hun sublicentiehouders.
De rechtbank merkte ook op dat Curaçao's gedecentraliseerde licentiesysteem wijdverbreid misbruik heeft mogelijk gemaakt, mede door een gebrek aan adequaat toezicht. Deze zaak wordt gezien als een cruciale stap in het verantwoordelijk houden van gokoperators.

Hervormingen in de goksector
De beslissing sluit aan bij de recente invoering van de Landsverordening op de Kansspelen (LOK) op Curaçao, die het verouderde tweelicentiesysteem vervangt. Onder het oude model verleenden bedrijven zoals Cyberluck sublicenties aan andere exploitanten, een praktijk die werd bekritiseerd vanwege het gebrek aan regulering.

De nieuwe wetgeving beoogt het toezicht te centraliseren en vereist dat voormalige sublicentiehouders overstappen naar een robuuster en verantwoordelijker licentiekader.

Brede implicaties

Hoewel deze uitspraak Cyberluck niet verplicht om de gokker direct te betalen, benadrukt het de toenemende focus op verantwoordelijkheid binnen Curaçao's goksector. De hervormingen en rechterlijke uitspraken moeten spelers beschermen en het imago van het eiland in de mondiale gokindustrie herstellen.
SBGOK, dat met succes geld heeft teruggevorderd voor spelers die zijn opgelicht door offshore-casino's, blijft een cruciale rol spelen in de belangenbehartiging van slachtoffers van malafide operators.
Een veranderend landschap

De financiële en juridische problemen van Cyberluck, waaronder een verloren smaadzaak tegen SBGOK's Nardy Cramm, illustreren de uitdagingen waarmee bedrijven worden geconfronteerd die de evoluerende regelgeving niet naleven.

Terwijl Curaçao zijn gokhervormingen voortzet, dient de beslissing van de Nederlandse Hoge Raad als waarschuwing voor andere exploitanten en als een baken van hoop voor gedupeerde spelers wereldwijd.

Saharastof bereikt ABC-eilanden en beïnvloedt luchtkwaliteit

(CuraçaoChronicle) – Deze week hebben de ABC-eilanden te maken gehad met een aanzienlijke hoeveelheid Saharastof afkomstig uit de Noord-Afrikaanse woestijn, aldus het Caribbean Weather Center.

Meteorologen meldden dat de stofwolk maandagmiddag de eilanden bereikte, wat leidde tot een nevel die bleef hangen tot donderdag. Het fenomeen resulteerde in een verminderde luchtkwaliteit, vooral op dinsdag en woensdag, voordat de concentratie geleidelijk afnam.

Invloed op weer en luchtkwaliteit

Ondanks de aanwezigheid van Saharastof bleef het weer stabiel met gedeeltelijk bewolkte luchten en af en toe korte, plaatselijke regenbuien, met name tussen dinsdag en donderdag. De temperaturen varieerden van dagpieken van 32°C (90°F) tot nachtelijke minima

van 26°C (79°F).

Inwoners werd geadviseerd voorzichtig te zijn, vooral degenen die gevoelig zijn voor stof in de lucht, aangezien de verminderde luchtkwaliteit ademhalingsproblemen kan verergeren.
De komst van Saharastof is een terugkerend fenomeen in het Caribisch gebied en beïnvloedt vaak de weersomstandigheden en luchtkwaliteit tijdens specifieke periodes van het jaar.